

32003L0055

2004.7.15.

AZ EURÓPAI UNIÓ HIVATALOS LAPJA

L 176/57

**AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS TANÁCS 2003/55/EK IRÁNYELVE
(2003. június 26.)**

a földgáz belső piacára vonatkozó közös szabályokról és a 98/30/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre és különösen annak 47. cikke (2) bekezdésére, 55. és 95. cikkére,

tekintettel a Bizottság javaslatára ⁽¹⁾,

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére ⁽²⁾,

a Régiók Bizottságával folytatott konzultációt követően,

a Szerződés 251. cikkében megállapított eljárásnak megfelelően ⁽³⁾,

mivel:

- (1) A földgáz belső piacára vonatkozó közös szabályokról szóló, 1998. június 22-i 98/30/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv ⁽⁴⁾ jelentős mértékben hozzájárult a földgáz belső piacának kialakításához.
- (2) Az ezen irányelv végrehajtása során szerzett tapasztalatok bizonyítják a földgáz belső piacból származó előnyöket a hatékonyság növekedése, az árak csökkenése, a magasabb szolgáltatási színvonal és a nagyobb versenyképesség szempontjából. Mindemellett fennállnak még lényeges hiányosságok és a piac működésének fejlesztésére vonatkozó lehetőségek, nevezetesen konkrét intézkedések szükségessége az egyenlő versenyfeltételek biztosítására; csökkenteni kell a piaci erőfölény és az ellenséges felvásárlásra irányuló magatartás veszélyét, hatálybalépésüket megelőzően nyilvánosságra hozott tarifákon keresztül biztosítva a hálózati hozzáférést megkülönböztetéstől mentes szállítási és elosztási tarifákkal, valamint a kis és védelemre szoruló fogyasztók jogainak védelmét.

- (3) Az Európai Tanács 2000. március 23–24-i lisszaboni ülésén a belső piac gyors befejezésére szólított fel mind a villamosenergia-, mind a gázágazatban, valamint kérte ezen ágazatok liberalizációjának felgyorsítását egy teljesen működőképes belső piac kialakításának céljából. Az Európai Parlament a Bizottságnak az energiapiacok liberalizációjának helyzetéről szóló második jelentésére adott, 2000. július 6-i állásfoglalásában felkérte a Bizottságot egy pontosan meghatározott, az energiapiac fokozatos, de teljes liberalizációját szolgáló célok elérését kitűző, részletes ütemterv kidolgozására.
- (4) Az európai polgárok számára a Szerződésben biztosított alapvető szabadságok – az áruk szabad mozgása, a szolgáltatások nyújtásának szabadsága és a letelepedés szabadsága – csak teljesen nyitott piacon valósulhatnak meg, amely minden fogyasztó számára lehetővé teszi a szolgáltatók szabad megválasztását, és a szolgáltatók számára is biztosítja fogyasztóik szabad ellátásának lehetőségét.
- (5) Tekintettel arra, hogy a várakozások szerint a földgázfogyasztás terén a függőség mértéke növekedni fog, fontosra kell venni az olyan kezdeményezések és intézkedések lehetőségét, amelyek harmadik országok hálózataihoz való hozzáférést és a piaci integrációt erősítő kölcsönös megállapodásokra ösztönöznek.
- (6) Egy tökéletesen működőképes és versengő belső piac létrejöttének fő akadályai többek között a hálózati hozzáféréssel, tárolókapacitásokhoz való hozzáféréssel, a díjszabással, a hálózatok közti együttműködéssel és a tagállamok eltérő piacnyitási szintjével vannak összefüggésben.
- (7) A verseny működéséhez megkülönböztetéstől mentes, átlátható és méltányos díjazású hálózati hozzáférésre van szükség.
- (8) A földgáz belső piacának megvalósítása érdekében elsődleges fontosságú a szállítási- és az elosztórendszer-üzemeltetők hálózatához való megkülönböztetéstől mentes hozzáférés. A szállítási- és az elosztórendszer-üzemeltető egy vagy több vállalkozásból állhat.
- (9) Az olyan földgázipari vállalkozások esetében, amelyek szállítási, elosztási, tárolási vagy cseppfolyósított földgázzal (LNG) kapcsolatos tevékenységet folytatnak, és amelyek jogilag elkülönülnek a termelői és ellátási tevékenységet

⁽¹⁾ HL C 240., 2001.8.28., 60. o. és HL C 227. E, 2002.9.24., 393. o.

⁽²⁾ HL C 36., 2002.2.8., 10. o.

⁽³⁾ Az Európai Parlament 2002. március 13-i véleménye (HL C 47. E, 2003.2.27., 367. o.), a Tanács 2003. február 3-i közös álláspontra (HL C 50. E, 2003.3.4., 36. o.), valamint az Európai Parlament 2003. június 4-i határozata (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé).

⁽⁴⁾ HL L 204., 1998.7.21., 1. o.

végző vállalkozásoktól, a kijelölt rendszerüzemeltető azonos lehet az infrastruktúrát birtokló vállalkozással.

- (10) A hatékony és megkülönböztetéstől mentes hálózati hozzáférés biztosítása érdekében szükséges, hogy a szállítási és az elosztóhálózatokat – vertikálisan integrált vállalkozások esetén – eltérő jogi személyek üzemeltessék. A Bizottság megvizsgálja a tagállamoknak az e követelmény teljesítésére hozott, azonos hatású intézkedéseit, és adott esetben javaslatokat nyújt be ennek az irányelvnek a módosítására.

Szintén szükséges, hogy a szállítási- és az elosztórendszer-üzemeltetőknek tényleges döntéshozatali joga legyen azok fölött az eszközök fölött, amelyek a hálózatok fenntartásához, üzemeltetéséhez és fejlesztéséhez szükségesek, amennyiben a kérdéses eszközök a vertikálisan integrált vállalkozások tulajdonában és üzemeltetésében vannak.

Fontos azonban megkülönböztetni az említett jogi és a tulajdonosi szétválasztást. A jogi szétválasztás nem feltétlenül von maga után változást az eszközök tulajdonlásában, és nincs akadálya annak sem, hogy hasonló vagy azonos foglalkoztatási feltételeket alkalmazzanak a vertikálisan integrált vállalkozás egészében. Azonban szervezeti intézkedéseken keresztül a felelős döntéshozók függetlenségét biztosító, megkülönböztetéstől mentes döntéshozatali eljárást kell kialakítani.

- (11) Annak elkerülése érdekében, hogy a kis elosztóvállalkozások aránytalan pénzügyi és közigazgatási terheket viseljenek, a tagállamok, ahol szükséges, felmenthetik ezeket a vállalkozásokat az elosztásra vonatkozó jogi szétválasztási kötelezettségek alól.
- (12) Annak érdekében, hogy egy adott tagállamban székhellyel rendelkező földgázipari vállalkozás minél könnyebben köthessen szerződést egy másik tagállamban a feljogosított fogyasztók földgázzal való ellátására, a tagállamoknak és, adott esetben, a nemzeti szabályozó hatóságoknak arra kell törekedniük, hogy a teljes belső piacon minél egységesebb feltételek valósuljanak meg, és a feljogosítás szintje azonos legyen.
- (13) A megkülönböztetéstől mentes hálózati hozzáférés garntálása szempontjából fontos tényező az – egy vagy több – nemzeti szabályozó hatóság által megvalósított, hatékony szabályozás. A tagállamok megállapítják a szabályozó hatóságok feladatait, illetékességét és közigazgatási jogosultságait. Fontos, hogy a szabályozó hatóságok minden tagállamban azonos, minimális hatáskörrel rendelkezzenek. Ezek a hatóságok illetékesek a tarifák megállapításáért vagy jóváhagyásáért, de legalább a szállítási és elosztási tarifák, valamint a cseppfolyósított földgáz (LNG) létesítményekhez való hozzáférés tarifái számításához alkalmazandó módszerek meghatározásáért vagy jóváhagyásáért.

A bizonytalanság, valamint a költséges és időigényes viták elkerülése érdekében a tarifákat hatálybalépésük előtt nyilvánosságra kell hozni.

- (14) A Bizottság jelezte azt a szándékát, hogy létrehozza az Európai Villamosenergia- és Gázipari Szabályozó Hatóságok Csoportját, amely egy megfelelő tanácsadói mechanizmust alakítana ki a nemzeti szabályozó hatóságok közötti együttműködés és koordináció ösztönzésére, annak érdekében, hogy elősegítse a villamos energia és gáz belső piacának fejlődését, és hogy minden tagállamban elősegítse ezen irányelv, továbbá a villamos energia belső piacára vonatkozó közös szabályokról szóló, 2003. június 26-i 2003/54/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv⁽¹⁾, valamint a villamos energia határokon keresztül történő kereskedelme esetén alkalmazandó hálózati hozzáférési feltételekről szóló, 2003. június 26-i 2003/1228/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet⁽²⁾ intézkedéseinek következetes alkalmazását.
- (15) Minden piaci szereplő, köztük az új belépők eredményes piacra lépésének biztosítása érdekében megkülönböztetéstől mentes, költségalapú kiegyenlítő mechanizmusokra van szükség. Amint a földgázpiac kellő likviditási szintet ér el, ezt a kiegyenlítési szükségletek keretén belül a földgázellátásra és -beszerzésre vonatkozó átlátható, piaci alapú mechanizmusok felállításával kell elérni. Likvid piac hiányában a nemzeti szabályozó hatóságoknak aktív szerepet kell játszaniuk abban, hogy a kiegyenlítő tarifák megkülönböztetéstől mentesek és költségalapúak legyenek. Ugyanakkor megfelelő ösztönzőkre van szükség azért, hogy egyensúly legyen a betáplált és a vételezett gáz mennyisége között, és hogy a rendszer működése ne kerüljön veszélybe.
- (16) A nemzeti szabályozó hatóságoknak lehetőségük kell, hogy legyen a tarifák vagy a tarifák számításához alkalmazandó módszerek meghatározására, illetve jóváhagyására a szállítási- vagy az elosztórendszer-üzemeltető(k) javaslata vagy az LNG-létesítmények rendszerüzemeltetője javaslata, illetve a rendszerüzemeltető(k) és a hálózathasználók által kölcsönösen jóváhagyott javaslat alapján. Ezeknek a feladatoknak a megvalósítása során a nemzeti szabályozó hatóságok biztosítják, hogy a szállítási és elosztási tarifák megkülönböztetéstől mentesek és költségalapúak legyenek, figyelembe véve a keresletoldali szabályozási intézkedésnek köszönhetően elkerült, hosszú távú, hálózati határköltségeket is.
- (17) A belső piacból származó előnyöknek – a tisztességes és versenyképesség érdekében, valamint, közvetve, a vállalkozások által elért jobb hatékonyság által lehetővé váló munkahelyteremtés céljából – a lehető legrövidebb időn belül a Közösség összes ipari és kereskedelmi vállalkozása számára, beleértve a kis- és középvállalkozásokat, valamint a Közösség minden polgára számára is rendelkezésre kell állniuk.

⁽¹⁾ HL L 176., 2003.7.15., 37. o.

⁽²⁾ HL L 176., 2003.7.15., 1. o.

- (18) Biztosítani kell, hogy a földgázfogyasztók szabadon választhassák meg szolgáltatójukat. A földgáz belső piaca megvalósításának fokozatosan egy meghatározott határidőhöz kötve kell megtörténnie, hogy az ágazat képes legyen alkalmazkodni, és biztosítani lehessen a fogyasztói érdekek védelmét szolgáló, megfelelő intézkedések és rendszerek felállítását, valamint azt, hogy a fogyasztóknak valós és tényleges joguk legyen szolgáltatójuk megválasztására.
- (19) A szabad verseny irányába történő, fokozatos piacnyitáshoz a lehető leghamarabb el kell hárítania a tagállamok közötti különbségeket. Ennek az irányelvnek a megvalósítása során biztosítani kell az átláthatóságot és a biztonságot.
- (20) A 98/30/EK irányelv hozzájárul a tárolóhoz, mint a gázrendszer részéhez való hozzáféréshez. A belső piac létrehozásával kapcsolatosan nyert tapasztalatok fényében kiegészítő intézkedéseket kell tenni a tároláshoz és a kapcsolódó szolgáltatásokhoz való hozzáférésre vonatkozó rendelkezések egyértelművé tétele érdekében.
- (21) A tárolólétesítmények rendkívül fontos eszközei többek között a közszolgáltatási kötelezettségek, mint az ellátás biztonsága megteremtésének. Ez azonban nem vezethet a verseny torzulásához vagy megkülönböztetéshez a tárolókhoz való hozzáférésnél.
- (22) További intézkedéseket kell hozni annak biztosítása érdekében, hogy a szállításhoz való hozzáférés tarifái átláthatóak és megkülönböztetéstől mentesek legyenek. Ezeket a díjakat minden felhasználóra nézve megkülönböztetéstől mentesen kell alkalmazni. Ahol a tárolólétesítmény, a vezetékhálózat vagy a kiegészítő szolgáltatások kellően versenyképes piacon működnek, a hozzáférést átlátható és megkülönböztetéstől mentes, piaci alapú mechanizmusok révén kell biztosítani.
- (23) Az ellátás biztonsága érdekében a kínálat/kereslet egyensúlyt az egyes tagállamokban folyamatosan ellenőrizni kell, és ennek eredményeként közösségi szintű, az ellátás biztonságára vonatkozó helyzetjelentést kell készíteni, amelyben figyelembe kell venni a területek közötti rendszerösszekötő kapacitásokat is. Az ellenőrzést kellő időben kell elvégezni, hogy megfelelő intézkedéseket lehessen hozni, amennyiben az ellátás biztonsága veszélybe kerülne. A szükséges hálózati infrastruktúra – a rendszerösszekötő kapacitásokat is beleértve – kiépítésével és karbantartásával elő kell segíteni a stabil földgázellátást.
- (24) A tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy a szükséges minőségi követelmények figyelembevételével a biogáz és a biomasszából származó gázfajták, valamint egyéb gázfajták megkülönböztetéstől mentesen betáplálhatók legyenek a gázhálózatba, a vonatkozó műszaki szabályok és a biztonsági szabványok követelményeinek betartása mellett. Ezek a szabályok és szabványok biztosítják, hogy ezeket a gázfajtákat műszakilag megfelelő módon és biztonságosan juttathassák be a földgázhálózatba és szállíthassák a hálózaton keresztül, továbbá foglalkozniuk kell az ilyen gázok kémiai jellemzőivel is.
- (25) A hosszú távú szerződések a tagállamok gázellátásának továbbra is igen fontos részét képezik majd, és a gázellátó vállalkozások számára lehetőségként fenn kell tartani azokat, amennyiben nem ássák alá ennek az irányelvnek a célkitűzéseit és összeegyeztethetőek a Szerződéssel, beleértve az abban megállapított versenyszabályokat is. Ezért azokat a gázipari vállalkozások ellátási és szállítási kapacitásainak megtervezésekor figyelembe kell venni.
- (26) Annak érdekében, hogy a Közösségben biztosítani lehessen a közszolgáltatás magas színvonalának fenntartását, a tagállamok által az ezen irányelv célkitűzéseinek elérése érdekében hozott minden intézkedésről rendszeresen értesíteni kell a Bizottságot. A Bizottság rendszeresen közzétesz egy olyan jelentést, amely elemzi a közszolgáltatási célkitűzések elérésére nemzeti szinten hozott intézkedéseket, és összehasonlítja azok hatékonyságát abból a célból, hogy olyan ajánlások kerüljenek megfogalmazásra, amelyek a magas színvonalú közszolgáltatás elérésének érdekében nemzeti szinten meghozandó intézkedésekre vonatkoznak.
- A tagállamok biztosítják, hogy a fogyasztók a gázhálózat-hoz való csatlakozáskor tájékoztatást kapnak arról a jogukról, hogy meghatározott minőségű földgázhoz méltányos áron juthatnak hozzá. A tagállamok által a végső fogyasztó védelmében hozott intézkedések különbözhetnek attól függően, hogy háztartási fogyasztóról vagy pedig kis- és középvállalkozásról van szó.
- (27) A közszolgáltatási kötelezettségek teljesítése ennek az irányelvnek az egyik alapvető követelménye; fontos, hogy ez az irányelv megállapítsa azokat a minden tagállam által tiszteletben tartandó közös minimális normákat, amelyek tekintetbe veszik a fogyasztóvédelmi célokat, az ellátás biztonságát, a környezetvédelmet és a verseny azonos szintjét minden tagállamban. Fontos, hogy a közszolgáltatási kötelezettségeket nemzeti szinten lehessen értelmezni az adott országokra jellemző körülmények és a közösségi jog tekintetbevételével.
- (28) A tagállamoknak a társadalmi és gazdasági kohézió célkitűzéseinek elérése érdekében tett intézkedései közé tartozhatnak különösképpen a megfelelő gazdasági ösztönzők, amelyek adott esetben minden meglévő, nemzeti és közösségi eszközt felhasználhatnak. Ezek az eszközök tartalmazhatnak felelősségre vonatkozó előírásokat a szükséges befektetések garانتálása érdekében.
- (29) Amennyiben a tagállamok által a közszolgáltatási kötelezettségek teljesítése érdekében alkalmazott intézkedések a Szerződés 87. cikkének (1) bekezdése szerinti állami támogatásnak minősülnek, a Szerződés 88. cikkének (3) bekezdésével összhangban erről a Bizottságot értesíteni kell.

- (30) Mivel a tervezett intézkedést, nevezetesen egy tisztességes verseny által uralt, tökéletesen működő belső földgázpiac megteremtését maguk a tagállamok nem tudják a kellő mértékben megvalósítani; és ezért, tekintve az intézkedés mértékét és hatásait, azt közösségi szinten jobban meg lehet valósítani; a Közösség a Szerződés 5. cikkében megállapított szubszidiaritási elvnek megfelelően intézkedéseket hozhat. Az arányosság elvével összhangban, amint azt az említett cikk megfogalmazza, ez az irányelv nem lép túl az említett célkitűzés megvalósításához szükséges mértéken.
- (31) A szállítóvezeték-rendszereken keresztül történő földgáztranszitról szóló, 1991. május 31-i 91/296/EGK tanácsi irányelv⁽¹⁾ megvalósítása során szerzett tapasztalatok fényében intézkedéseket kell hozni a szállítóvezetékhez való hozzáférés egységes és megkülönböztetéstől mentes szabályozása érdekében, beleértve a tagállamok közötti, határokon keresztül történő földgázforgalmat is. Az egységes bánásmód biztosítása érdekében mind a földgázhálózatokhoz való hozzáférés, mind a tranzit esetében az említett irányelv hatályon kívül helyezendő, nem érintve az említett irányelv alapján megkötött szerződések folytonosságát. A 91/296/EGK irányelv hatályon kívül helyezése nem akadályozza meg hosszú távú szerződések jövőbeni megkötését.
- (32) Tekintve a 98/30/EK irányelv módosításainak mértékét, az átláthatóság és énszerűség szempontjából szükséges a szóban forgó rendelkezések átdolgozása.
- (33) Ez az irányelv tiszteletben tartja az alapvető jogokat, továbbá különösen az Európai Unió alapjogi chartájában elismert elveket.
- (34) Az ezen irányelv végrehajtásához szükséges intézkedéseket a Bizottságra ruházott végrehajtási hatáskörök gyakorlására vonatkozó eljárások megállapításáról szóló, 1999. június 28-i 1999/468/EK tanácsi határozattal⁽²⁾ összhangban kell meghozni,

ELFOGADTA EZT AZ IRÁNYELVET:

I. FEJEZET

HATÁLY ÉS FOGALOMMEGHATÁROZÁSOK

1. cikk

Hatály

(1) Ez az irányelv közös szabályokat állapít meg a földgázszállításra, -elosztásra, -ellátásra és -tárolásra vonatkozóan.

(1) HL L 147., 1991.6.12., 37. o. A legutóbb a 95/49/EK bizottsági irányelvvel (HL L 233., 1995.9.30., 86. o.) módosított irányelv.

(2) HL L 184., 1999.7.17., 23. o.

Meghatározza a földgázágazat szervezetével és működésével, a piacra jutással, valamint a földgázszállítási, -elosztási, -ellátási és -tárolási engedélyek kiadására vonatkozó eljárásokkal és a hálózatok üzemeltetésével összefüggő szabályokat.

(2) Az ezen irányelvben a földgázra megállapított szabályokat, beleértve a cseppfolyósított földgázt (LNG) is, alkalmazni kell a biogázból és a biomasszából származó gázok, valamint egyéb gázfajták esetében is, amennyiben ezek a gázfajták műszakilag megfelelő módon és biztonságosan a földgázhálózatba juttathatók és ott szállíthatók.

2. cikk

Fogalommeghatározások

Ezen irányelv alkalmazásában:

1. „földgázipari vállalkozás” az a természetes vagy jogi személy, aki/amely a földgáz, beleértve a cseppfolyósított földgázt (LNG) is, termelésének, szállításának, elosztásának, ellátásának, vásárlásának vagy tárolásának tevékenysége közül legalább egyet ellát és felelős az ezekhez a tevékenységekhez kapcsolódó kereskedelmi, műszaki és/vagy karbantartási feladatok ellátásáért, de nem tartoznak ide a végső fogyasztók;
2. „upstream csővezeték-hálózat” csővezeték vagy csővezeték-hálózat, amely egy kőolaj- vagy gázkitermelő létesítmény részeként üzemel és/vagy épült, vagy amelyet egy vagy több ilyen létesítménytől a földgáznak feldolgozóüzembe, terminálra vagy tengerparti átfajtozódásra történő szállítására használnak;
3. „szállítás” a földgáz nagynyomású csővezetéken, de nem upstream csővezeték-hálózatban a fogyasztókhoz történő eljuttatása, kivéve az ellátást;
4. „szállításrendszer-üzemeltető” az a természetes vagy jogi személy, aki/amely a szállítás feladatát végzi, és aki/amely felelős egy adott terület szállítóhálózatának üzemeltetéséért, karbantartásáért, valamint szükség esetén annak fejlesztéséért, és ahol az alkalmazható, annak összekapcsolásáért más hálózatokkal; felelős továbbá azért, hogy a hálózat hosszú távon alkalmas legyen a földgáz szállításával kapcsolatos indokolt igények kielégítésére;
5. „elosztás” a földgáz helyi, illetve regionális csővezeték-hálózatokon keresztül a fogyasztókhoz történő szállítása, kivéve az ellátást;
6. „elosztórendszer-üzemeltető” az a természetes vagy jogi személy, aki/amely az elosztás feladatát végzi, és aki/amely felelős egy adott terület elosztóhálózatának üzemeltetéséért, karbantartásáért, valamint szükség esetén annak fejlesztéséért, és ahol az alkalmazható, annak összekapcsolásáért más hálózatokkal; felelős továbbá azért, hogy a hálózat hosszú távon alkalmas legyen a földgáz elosztásával kapcsolatos indokolt igények kielégítésére;

7. „gázellátás” a földgáz – beleértve a cseppfolyósított földgáz is – értékesítése a fogyasztóknak, beleértve a viszonteladást is;
8. „ellátó vállalkozás” az a természetes vagy jogi személy, aki/amely az ellátás feladatát végzi;
9. „földgáztároló” földgázipari vállalkozás tulajdonában lévő és/vagy általa üzemeltetett olyan létesítmény, amely földgáz tárolására szolgál, beleértve az LNG-létesítmények tárolásra szolgáló részét, de a termelői tevékenységekhez használt rész, valamint azon létesítmények kivételével, amelyeket kizárólagosan a szállításrendszer-üzemeltetők számára tartanak fenn feladataik elvégzése érdekében;
10. „tárolásrendszer-üzemeltető” az a természetes vagy jogi személy, aki/amely a tárolás feladatát ellátja és a földgáztároló üzemeltetéséért felelős;
11. „LNG-létesítmény” olyan terminál, amelyet földgáz cseppfolyósítására, illetve LNG behozatalára, átfejtésére, valamint újragázosítására használnak, beleértve a kiegészítő szolgáltatásokat és az ideiglenes tárolást is, amelyekre az újragázosítási folyamatnál, illetve a szállítórendszerre ezt követően történő átvitelhez van szükség, kivéve az LNG-terminálok tárolásra szolgáló részét;
12. „LNG-létesítmények rendszerüzemeltetője” az a természetes vagy jogi személy, aki/amely a földgáz cseppfolyósításának, vagy az LNG behozatalának, átfejtésének és újragázosításának a feladatát végzi, valamint az LNG-létesítmény üzemeltetéséért felelős;
13. „rendszer” földgázipari vállalkozás tulajdonában lévő vagy általa üzemeltetett olyan szállítási hálózat, elosztóhálózat, LNG-létesítmény és/vagy földgáztároló, beleértve a vezeték-készletet és a kiegészítő szolgáltatásokat nyújtó létesítményeket és a kapcsolódó vállalkozásoknak azon létesítményeit, amelyek a szállításhoz, az elosztáshoz és az LNG-létesítményekhez való hozzáféréshez szükségesek;
14. „kiegészítő szolgáltatások” minden olyan szolgáltatás, amely a szállítóhálózathoz, és/vagy elosztóhálózathoz és/vagy LNG-létesítményhez és/vagy földgáztárolóhoz való hozzáféréshez és üzemeltetéshez szükséges, beleértve a terheléskiegyenlítő és keverőlétesítményeket is, kivéve a kizárólagosan a szállításrendszer-üzemeltetők számára, feladataik végrehajtása céljára fenntartott létesítményeket;
15. „vezeték-készlet” a földgázszállító és -elosztó hálózatokon belül a gáz kompressziójával történő tárolás, kivéve a szállításrendszer-üzemeltetők számára, feladataik végrehajtása céljára fenntartott létesítményeket;
16. „összekapcsolt hálózat” több, egymással összekötött hálózat;
17. „rendszerösszekötő” minden olyan szállítóvezeték, amely kizárólag a tagállamok nemzeti földgázszállító hálózatainak összekapcsolása céljából keresztezi a tagállamok közötti határt vagy nyúlik azon át;
18. „célvezeték” az összekapcsolt hálózatot kiegészítő földgázvezeték;
19. „integrált földgázipari vállalkozás” vertikálisan vagy horizontálisan integrált vállalkozás;
20. „vertikálisan integrált vállalkozás” olyan földgázipari vállalkozás vagy olyan vállalkozások csoportja, amelyek egymáshoz való viszonyát a vállalkozások közötti összefonódások ellenőrzéséről szóló, 1989. december 21-i 4064/89/EGK tanácsi rendelet⁽¹⁾ 3. cikkének (3) bekezdésében határozták meg, és ahol az érintett vállalkozás/csoport a szállítás, elosztás, LNG vagy tárolás közül legalább az egyik feladatot, és a földgáztermelés és -ellátás közül is legalább az egyik feladatot látja el;
21. „horizontálisan integrált vállalkozás” olyan vállalkozás, amely a földgáztermelés, szállítás, elosztás, ellátás vagy tárolás közül legalább az egyik feladatot ellátja, valamint egyéb, nem gázzal kapcsolatos tevékenységet is folytat;
22. „kapcsolt vállalkozás” kapcsolt vállalkozás a Szerződés 44. cikke (2) bekezdésének g) pontja^(*) alapján az összevont (konszolidált) éves beszámolóról szóló, 1983. június 13-i 83/349/EGK hetedik tanácsi irányelv⁽²⁾ 41. cikke értelmében, és/vagy társult vállalkozás ugyanazon irányelv 33. cikke (1) bekezdésének értelmében, és/vagy olyan vállalkozások, amelyek ugyanazon részvényesekhez tartoznak;
23. „rendszerhasználók” azok a természetes vagy jogi személyek, akik/amelyek a hálózatot ellátják, vagy akiket/amelyeket a hálózatról látnak el;
24. „fogyasztók” a földgáz nagykereskedelmi vagy végső fogyasztói és olyan földgázipari vállalkozások, amelyek földgázt vásárolnak;
25. „háztartási fogyasztók” azok a fogyasztók, akik saját háztartásuk fogyasztása céljából vásárolnak földgázt;
26. „nem háztartási fogyasztók” azok a fogyasztók, akik nem saját háztartásuk fogyasztása céljára vásárolnak földgázt;
27. „végső fogyasztók” azok a fogyasztók, akik saját felhasználásra vásárolnak földgázt;
28. „feljogosított fogyasztók” azok a fogyasztók, akik szabadon, saját választásuk szerinti szolgáltatótól vásárolhatnak földgázt ezen irányelv 23. cikke értelmében;

(*) A 83/349/EGK irányelv címe az Amszterdami Szerződés 12. cikkével összhangban az Európai Közösséget létrehozó szerződés cikkeinek átszámolásának figyelembevételével módosult; az eredeti hivatkozás az 54. cikk (3) bekezdésének g) pontja volt.

(1) HL L 395., 1989.12.30., 1. o. A legutóbb az 1310/97/EK rendelettel (HL L 180., 1997.7.9., 1. o.) módosított rendelet.

(2) HL L 193., 1983.7.18., 1. o. A legutóbb a 2001/65/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel (HL L 283., 2001.10.27., 28. o.) módosított irányelv.

29. „nagykereskedelmi fogyasztók” azok a természetes és jogi személyek – a szállítási és az elosztórendszer-üzemeltetőkön kívül –, akik/amelyek földgázt vásárolnak a letelepedésük helye szerinti hálózaton belül vagy azon kívül történő viszonteladás céljából;
30. „hosszú távú tervezés” a földgázipari vállalkozások ellátási és szállítási kapacitásainak hosszú távú tervezése a hálózat földgázigényének kielégítése, a források diverzifikálása és a fogyasztók ellátásának biztonsága céljából;
31. „kialakulóban lévő piac” olyan tagállam, amelyben hosszú távú gázellátási szerződés alapján az első kereskedelmi gázellátás tíz évnél nem régebben történt;
32. „biztonság” egyrészt a földgázellátás biztonsága, másrészt a műszaki biztonság;
33. „új infrastruktúra” olyan infrastruktúra, amely ennek az irányelvnek a hatálybalépéséig még nem készült el.

II. FEJEZET

AZ ÁGAZAT SZERVEZÉSÉRE VONATKOZÓ ÁLTALÁNOS SZABÁLYOK

3. cikk

Közszolgáltatási kötelezettségek és fogyasztóvédelem

(1) A tagállamok, intézményi szervezetükre építve és a szubsidiaritás elvét figyelembe véve, gondoskodnak arról, hogy a földgázipari vállalkozásokat ennek az irányelvnek az elvei szerint működtessék a (2) bekezdés sérelme nélkül, azzal a céllal, hogy versenyző, biztonságos és környezeti szempontból fenntartható földgázpiac alakuljon ki, és nem alkalmaznak megkülönböztetést ezekkel a vállalkozásokkal szemben sem a jogok, sem a kötelezettségek tekintetében.

(2) A Szerződés vonatkozó rendelkezéseinek teljes tiszteletben tartásával – különös tekintettel annak 86. cikkére – a tagállamok a földgázágazatban működő vállalkozások számára általános gazdasági érdekből előírhatnak olyan közszolgáltatási kötelezettségeket, amelyek a biztonságra, az ellátás biztonságát is beleértve, az ellátás folyamatosságára, minőségére és árára, valamint a környezetvédelemre, beleértve az energiahatékonyságot és az éghajlat védelmét, vonatkoznak. Ezeknek a kötelezettségeknek világosan meghatározottaknak, átláthatóknak, megkülönböztetéstől menteseknek és ellenőrizhetőeknek kell lenniük, és garantálniuk kell a nemzeti fogyasztókhöz való hozzáférés egyenlőségét az Európai Unió földgázipari vállalkozásai számára. Az ellátás biztonsága, az energiahatékonysági/keresletoldali szabályozás és a környezetvédelmi célok teljesítése vonatkozásában – amint arra ez a bekezdés hivatkozik – a tagállamok hosszú távú tervezést vezethetnek be, figyelembe véve annak lehetőségét, hogy harmadik fél is hozzáférést kér a hálózathoz.

(3) A tagállamok megfelelő intézkedéseket hoznak a végső fogyasztók védelmére és a magas szintű fogyasztóvédelem érdekében, és különösen megfelelő biztosítékokat nyújtanak a védelemre szoruló fogyasztók védelmére, többek között megfelelő intézkedésekkel előzik meg, hogy az ilyen fogyasztókat kizárják az ellátásból. Ebben a vonatkozásban a tagállamok megtehetik a szükséges intézkedéseket a távoli területeken található, a gázhálózathoz csatlakozó fogyasztók védelmére. A tagállamok kijelölhetnek a gázhálózathoz csatlakozó fogyasztók ellátására egy végső menedékes szolgáltatót. Magas szintű fogyasztóvédelmet biztosítanak, különös tekintettel az általános szerződési feltételek átláthatóságára, az általános információkra és a vitarendezési eljárásokra. A tagállamok biztosítják, hogy a feljogosított fogyasztók ténylegesen szolgáltatót válthassanak. Az említett intézkedések – legalább a háztartási fogyasztók esetében – magukban foglalják az A. mellékletben megállapított intézkedéseket.

(4) A tagállamok megteszik a megfelelő intézkedéseket a társadalmi és gazdasági kohézióval, a környezetvédelemmel, amelybe beletartozhat az éghajlatváltozás elleni küzdelem, és az ellátás biztonságával kapcsolatos célkitűzések elérése érdekében. Ezek az intézkedések különösen magukban foglalhatják megfelelő gazdasági ösztönzők nyújtását, felhasználva adott esetben az összes létező nemzeti és közösségi eszközt a szükséges hálózati infrastruktúra karbantartása és kiépítése érdekében, beleértve a rendszerösszekötő kapacitást is.

(5) A tagállamok dönthetnek úgy, hogy az elosztás vonatkozásában nem alkalmazzák a 4. cikk rendelkezéseit, amennyiben azok alkalmazása jogilag vagy ténylegesen akadályozná a földgázipari vállalkozásokra általános gazdasági érdekből előírt kötelezettségek teljesítését, és amennyiben azok a kereskedelem fejlődését nem befolyásolják olyan mértékben, ami ellentétes lenne a Közösség érdekeivel. A Közösség érdekei közé tartozik különösképpen, hogy ezen irányelvnek és a Szerződés 86. cikkének megfelelően a feljogosított fogyasztók tekintetében verseny alakuljon ki.

(6) A tagállamok – ezen irányelv végrehajtásakor – tájékoztatják a Bizottságot minden olyan intézkedésről, amelyet a közszolgáltatási kötelezettségek teljesítése érdekében hoztak – beleértve a fogyasztóvédelmet és a környezetvédelmet is –, valamint azok belföldi és nemzetközi versenyre gyakorolt lehetséges hatásairól, függetlenül attól, hogy a szóban forgó intézkedések esetében szükség van-e az ezen irányelv rendelkezéseitől való eltérésre. A tagállamok kétévénként tájékoztatják a Bizottságot az említett intézkedések változásairól, függetlenül attól, hogy a szóban forgó intézkedések esetében szükség van-e az ezen irányelvtől való eltérésre.

4. cikk

Engedélyezési eljárás

(1) Abban az esetben, ha a földgázipari létesítmények építéséhez, vagy üzemeltetéséhez engedély (pl. licencia, engedély, koncesszió, hozzájárulás vagy jóváhagyás) szükséges, a tagállamok vagy az általuk kijelölt, illetékes hatóság engedélyezik az ilyen létesítmények, csővezetékek és kapcsolódó létesítmények területükön

történő építését és/vagy üzemeltetését a (2)–(4) bekezdésnek megfelelően. A tagállamok vagy az általuk kijelölt, illetékes hatóság ugyanilyen alapon engedélyeket adhat ki földgázellátásra és a nagykereskedelmi fogyasztóknak is.

(2) Ha a tagállamokban engedélyezési eljárás működik, annak objektív és megkülönböztetéstől mentes feltételek alapján kell működnie, amelyeket bármely, földgázipari létesítmények építésére és/vagy üzemeltetésére vagy földgázellátásra szóló engedélyt kérelmező vállalkozásnak teljesítenie kell. Az engedélyezés megkülönböztetéstől mentes feltételeit és eljárását közzé kell tenni.

(3) A tagállamok biztosítják, hogy valamely engedély megadásának visszautasítása esetén az indokok objektívek és megkülönböztetéstől mentesek legyenek, és azokról tájékoztatják a kérelmezőt. A visszautasítás indokait tájékoztatásul megküldik a Bizottságnak. A tagállamok olyan eljárást vezetnek be, amely lehetőséget ad a kérelmezőnek az ilyen visszautasítással szembeni jogorvoslatra.

(4) Az újonnan az ellátásba bevont területek fejlesztése és általában a hatékony üzemeltetés érdekében, valamint a 24. cikk sérelme nélkül, a tagállamok elutasíthatják egy további csővezeték-hálózat kiépítésére és üzemeltetésére vonatkozó kérelem engedélyezését egy adott területre, amennyiben ezen a területen ilyen csővezeték-hálózat már kiépült vagy építése a tervezés szakaszában van, és amennyiben a meglévő vagy tervezett kapacitás még nem telített.

5. cikk

Az ellátás biztonságának felügyelete

A tagállamok biztosítják az ellátás biztonságával kapcsolatos kérdések felügyeletét. Ahol a tagállamok ezt szükségesnek tartják, ezt a feladatot a 25. cikk (1) bekezdésében említett szabályozó hatóságokra átruházhatják. A felügyelet különösen kiterjed a belföldi piac kínálat/kereslet egyensúlyára, a várható jövőbeli kereslet szintjére, a rendelkezésre álló kínálat alakulására és a tervezett vagy építés alatt álló többletkapacitásokra, a hálózat karbantartásának minőségére és szintjére, valamint a csúcsigények kielégítésére hozott intézkedésekre, továbbá egy vagy több ellátó esetleges kiesésének kezelésére. Az illetékes hatóságok legkésőbb minden év július 31-ig közzéteszik a felügyelet során szerzett eredményeket, és az azoknak megfelelően meghozott vagy tervezett intézkedéseket ismertető jelentésüket, majd a jelentést haladéktalanul továbbítják a Bizottságnak.

6. cikk

Műszaki szabályok

A tagállamok biztosítják, hogy a műszaki üzembiztonsági követelmények megállapításra kerülnek, valamint kidolgozzák és közzéteszik az LNG-létesítmények, földgáztárolók, más szállító- vagy elosztóhálózatok és a célvezetékek hálózathoz történő csatlakozásával szemben támasztott műszaki kivitelezési és üzemeltetési minimumkövetelményeket meghatározó műszaki szabályokat. Ezek az objektív és megkülönböztetéstől mentes

műszaki szabályok biztosítják a hálózatok közötti együttműködést. Ezekről a szabályokról a műszaki szabványok és szabályok terén történő információszolgáltatási eljárás és az információs társadalom szolgáltatásaira vonatkozó szabályok megállapításáról szóló, 1998. június 22-i 98/34/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv⁽¹⁾ 8. cikkének megfelelően értesítik a Bizottságot.

III. FEJEZET

SZÁLLÍTÁS, TÁROLÁS ÉS LNG

7. cikk

A szállításirendszer-üzemeltetők kijelölése

A tagállamok vagy az általuk erre felkért földgázipari vállalkozások, amelyek szállító-, tároló- és LNG-létesítmények tulajdonosai, a hatékonyság és a gazdasági egyensúly figyelembevételével, a tagállam által megállapított időtartamra szólóan egy vagy több rendszerüzemeltetőt jelölnek ki. A tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket annak biztosítására, hogy a szállítási- és tárolásirendszer-üzemeltetők és az LNG-létesítmények rendszerüzemeltetői betartsák a 8–10. cikkben foglaltakat.

8. cikk

A szállításirendszer-üzemeltetők feladatai

(1) A szállítási- és tárolásirendszer-üzemeltető és/vagy LNG-létesítmény rendszerüzemeltetője:

- a környezetvédelem kellő figyelembevételével gazdaságos feltételekkel biztonságos, megbízható és hatékony szállító-, tároló- és/vagy LNG-létesítményeket üzemeltet, tart karban és fejleszt;
- tartózkodik a rendszerhasználókkal vagy a rendszerhasználók csoportjaival szembeni, különösen a kapcsolt vállalkozások javára történő megkülönböztetéstől;
- elegendő információval látja el az összes többi, a szállítási-, tárolási-, LNG-létesítmény- és/vagy elosztórendszer-üzemeltetőt annak érdekében, hogy a földgáz szállítása és tárolása az egymással összekapcsolt rendszerek biztonságos és hatékony működésével összhangban történjen;
- ellátja a rendszerhasználókat azokkal az információkkal, amelyekre azoknak szükségük van a hálózathoz történő hatékony hozzáférés érdekében.

(2) A szállításirendszer-üzemeltetőnek a gázszállító hálózat egyensúlyozására hozott szabályai objektívek, átláthatóak és megkülönböztetéstől mentesek, beleértve a rendszerhasználókra az

(1) HL L 204., 1998.7.21., 37. o. A 98/48/EK irányelvvel (HL L 217., 1998.8.5., 18. o.) módosított irányelv.

energiaegyensúlytól való eltérésért kiszabott díj szabályozását is. A szállításrendszer-üzemeltető által nyújtott ilyen jellegű szolgáltatások feltételeit, beleértve a szabályokat és a tarifákat is, a 25. cikk (2) bekezdésében foglaltaknak megfelelően megkülönböztetéstől mentes, költségeket tükröző módon kell kialakítani, és azokat közzé kell tenni.

(3) A tagállamok megkövetelhetik a szállításrendszer-üzemeltetőktől, hogy eleget tegyenek a szállítórendszer fejlesztésére és karbantartására vonatkozó minimumkövetelményeknek, beleértve a rendszerösszekötő kapacitást is.

(4) A szállításrendszer-üzemeltetők az általuk, feladatuk ellátása érdekében használt földgázt átlátható, megkülönböztetéstől mentes és piaci alapú eljárások szerint szerzik be.

9. cikk

A szállításrendszer-üzemeltetők szétválasztása

(1) Ha a szállításrendszer-üzemeltető egy vertikálisan integrált vállalkozás része, legalább jogi formájában, valamint szervezeti és döntéshozatali szempontból függetlennek kell lennie a szállításhoz nem kapcsolódó egyéb tevékenységektől. Ezek a szabályok nem keletkezhetnek kötelezettséget arra, hogy a szállítórendszer eszközeit tulajdonjogi szempontból elválasszák a vertikálisan integrált vállalkozástól.

(2) Az (1) bekezdésben említett, a szállításrendszer-üzemeltető függetlenségének biztosítására a következő minimumkövetelményeknek kell eleget tenni:

- a) a szállításrendszer-üzemeltető irányításában részt vevő személyek nem vehetnek részt az integrált földgázipari vállalkozás olyan szervezetében, amely a földgáztermelés, -elosztás és -ellátás napi üzemvitelért közvetve vagy közvetlenül felelős;
- b) megfelelő intézkedéseket kell hozni annak érdekében, hogy a szállítórendszer üzemeltetéséért felelős személyek szakmai érdekeit olyan módon vegyék figyelembe, amely biztosítja számukra a független cselekvés lehetőségét;
- c) a szállításrendszer-üzemeltetőnek tényleges, a vertikálisan integrált földgázipari vállalkozástól független döntéshozatali jogköre van a hálózat üzemeltetéséhez, karbantartásához és fejlesztéséhez szükséges eszközöket illetően. Ez nem akadályozhatja a megfelelő koordinációs mechanizmusokat, amelyek az anyavállalat gazdasági és irányítási felügyeleti jogait biztosítják a leányvállalat befektetett eszközei – a 25. cikk (2) bekezdésének megfelelően közvetve szabályozott – megtérülésének védelme érdekében. Ez különösen az anyavállalat számára lehetővé teszi, hogy jóváhagyja a szállításrendszer-

üzemeltető éves pénzügyi tervét, vagy bármely, ezzel egyenértékű eszközt, és hogy általános korlátokat szabjon a leányvállalat eladósodásának mértékére vonatkozóan. Ugyanakkor nem jogosítja fel az anyavállalatot, hogy a napi üzemvitellel kapcsolatos utasításokat adjon, vagy a szállítóvezetékek építésével, illetve felújításával kapcsolatos egyedi döntésekkel kapcsolatban utasításokat adjon, ha azok nem haladják meg az engedélyezett pénzügyi tervben vagy bármely, azzal egyenértékű eszközben megszabott kereteket;

- d) a szállításrendszer-üzemeltető megfelelőségi programot állít össze, amely intézkedéseket határoz meg a megkülönböztető magatartás kizárása érdekében és biztosítja, hogy a program végrehajtását megfelelő módon ellenőrizzék. A program meghatározza az alkalmazottaknak a célkitűzés megvalósításához szükséges kötelezettségeit. A megfelelőségi program felügyeletéért felelős személy vagy testület éves jelentést készít a megtett intézkedésekről, amit nyilvánosságra hoz és eljuttat a 25. cikk (1) bekezdésében említett szabályozó hatóságához.

10. cikk

A szállításrendszer-üzemeltetők titoktartási kötelezettsége

(1) A szállítási- és a tárolásrendszer-üzemeltető és az LNG-létesítmények rendszerüzemeltetői a 16. cikk vagy bármely egyéb, az információ közreadására vonatkozó jogi kötelezettség sérelme nélkül megőrzik azoknak a gazdasági szempontból érzékeny információknak a titkosságát, amelyekhez üzleti tevékenységük során hozzájutnak; és megakadályozzák, hogy a saját tevékenységükkel kapcsolatos információ, amely üzleti szempontból előnyös lehet, megkülönböztető módon kerüljön nyilvánosságra.

(2) A szállításrendszer-üzemeltető a kapcsolt vállalkozások földgáz-értékesítései vagy -vásárlásai során semmilyen módon nem élnek vissza a harmadik féltől, a hálózati hozzáférés biztosítása vagy az arról való tárgyalás során szerzett, üzleti szempontból érzékeny információval.

IV. FEJEZET

ELOSZTÁS ÉS ELLÁTÁS

11. cikk

Az elosztórendszer-üzemeltetők kijelölése

A tagállamok vagy az általuk erre felkért, elosztóhálózatot tulajdonló vagy azokért felelős vállalkozások a hatékonyság és a gazdasági egyensúly figyelembevételével, a tagállam által megállapított időtartamra szólóan egy vagy több elosztórendszer-üzemeltetőt jelölnek ki, és gondoskodnak arról, hogy az elosztórendszer-üzemeltetők betartsák a 14–16. cikkben foglaltakat.

12. cikk

Az elosztórendszer-üzemeltetők feladatai

(1) Az elosztórendszer-üzemeltető a környezetvédelem kellő figyelembevételével gazdaságos feltételekkel biztonságos, megbízható és hatékony hálózatot üzemeltet, tart karban és fejleszt.

(2) Az elosztórendszer-üzemeltető minden esetben tartózkodik a rendszerhasználók vagy a rendszerhasználók csoportjai közötti, különösen a kapcsolt vállalkozások javára történő megkülönböztetéstől.

(3) Az elosztórendszer-üzemeltető elegendő információval látja el az összes többi elosztó- és/vagy a szállítási- és/vagy az LNG-létesítmények- és/vagy a tárolásirendszer-üzemeltetőket annak biztosítására, hogy a földgáz szállítása és tárolása az egymással összekapcsolt rendszerek biztonságos és hatékony működésével összhangban történjen.

(4) Az elosztórendszer-üzemeltető ellátja a rendszerhasználókat azokkal az információkkal, amelyekre azoknak szükségük van a hálózathoz történő hatékony hozzáférés érdekében.

(5) Ahol az elosztórendszer-üzemeltető felel a földgázelosztó hálózat egyensúlyáért, az általa az egyensúly fenntartása érdekében alkalmazott szabályoknak – beleértve az energiaegyensúlytól való eltérést a rendszerhasználók részéről fizetendő díjakra vonatkozó szabályokat is – objektívnek, átláthatónak és megkülönböztetéstől mentesnek kell lenniük. A rendszerüzemeltetők által nyújtott szolgáltatások feltételeit – beleértve a szabályokat és a tarifákat is – a 25. cikk (2) bekezdésének értelmében megkülönböztetéstől mentes és költségtükröző módon kell kialakítani, és közzé kell tenni azokat.

13. cikk

Az elosztórendszer-üzemeltetők szétválasztása

(1) Ha az elosztórendszer-üzemeltető egy vertikálisan integrált vállalkozás része, legalább jogi formájában, valamint szervezeti és döntéshozatali szempontból függetlennek kell lennie a nem az elosztással kapcsolatos, további tevékenységektől. Ezek a szabályok nem keletkeztetnek kötelezettséget arra, hogy az elosztórendszer eszközeit tulajdonjogi szempontból elválasszák a vertikálisan integrált vállalkozástól.

(2) Az (1) bekezdésben említett követelményen túlmenően, ha az elosztórendszer-üzemeltető egy vertikálisan integrált vállalkozás része, szervezeti és döntéshozatali szempontból függetlennek kell lennie a nem az elosztással kapcsolatos további tevékenységektől. Ennek elérése érdekében a következő minimumkövetelményeket kell alkalmazni:

a) az elosztórendszer-üzemeltető irányításában részt vevő személyek nem vehetnek részt az integrált földgázipari vállalkozás olyan szervezetében, amely a földgáztermelés, -szállítás

vagy -ellátás napi üzemvitelért közvetve vagy közvetlenül felelős;

b) megfelelő intézkedéseket kell hozni annak érdekében, hogy az elosztóhálózat üzemeltetéséért felelős személyek szakmai érdekeit olyan módon vegyék figyelembe, amely biztosítja számukra a független cselekvés lehetőségét;

c) az elosztórendszer-üzemeltetőnek tényleges, a vertikálisan integrált földgázipari vállalkozástól független döntéshozatali jogköre van a hálózat üzemeltetéséhez, karbantartásához és fejlesztéséhez szükséges eszközöket illetően. Ez nem akadályozhatja a megfelelő koordinációs mechanizmusokat, amelyek az anyavállalat gazdasági és irányítási felügyeleti jogait biztosítják a leányvállalat befektetett eszközei – a 25. cikk (2) bekezdésének megfelelően közvetve szabályozott – megtérülésének védelme érdekében. Ez különösen az anyavállalat számára lehetővé teszi, hogy jóváhagyja az elosztórendszer-üzemeltető éves pénzügyi tervét, vagy bármely, ezzel egyenértékű eszközt, és hogy általános korlátokat szabjon a leányvállalat eladósodásának mértékére vonatkozóan. Ugyanakkor nem jogosítja fel az anyavállalatot, hogy a napi üzemvitellel kapcsolatos utasításokat adjon, vagy az elosztóvezetékek építésével, illetve felújításával kapcsolatos egyedi döntésekkel kapcsolatban utasításokat adjon, ha azok nem haladják meg az engedélyezett pénzügyi tervben vagy bármely, azzal egyenértékű eszközben megszabott kereteket;

d) az elosztórendszer-üzemeltető megfelelőségi programot állít össze, amely intézkedéseket határoz meg a megkülönböztetett magatartás kizárása érdekében, és biztosítja, hogy a program végrehajtását megfelelő módon ellenőrizzék. A program meghatározza az alkalmazottaknak a célkitűzés megvalósításához szükséges kötelezettségeit. A megfelelőségi program felügyeletéért felelős személy vagy testület éves jelentést készít a megtett intézkedésekről, amit nyilvánosságra hoz és eljuttat a 25. cikk (1) bekezdésében említett szabályozó hatósághoz.

A tagállamok dönthetnek úgy, hogy az (1) és a (2) bekezdés rendelkezéseit nem alkalmazzák az olyan integrált földgázipari vállalkozásokra, amelyek százezernél kevesebb rácsatlakozott fogyasztót szolgálnak ki.

14. cikk

Az elosztórendszer-üzemeltetők titoktartási kötelezettsége

(1) Az elosztórendszer-üzemeltetők a 16. cikk vagy bármely egyéb, az információ közreadására vonatkozó jogi kötelezettség sérelme nélkül megőrzik azoknak a gazdasági szempontból érzékeny információknak a titkosságát, amelyekhez üzleti tevékenységük során hozzájutnak; és megakadályozzák, hogy a saját tevékenységükkel kapcsolatos információ, amely üzleti szempontból előnyös lehet, megkülönböztetett módon kerüljön nyilvánosságra.

(2) Az elosztórendszer-üzemeltetők a kapcsolt vállalkozások földgáz-értékesítései vagy -vásárlásai során semmilyen módon nem élnek vissza a harmadik féltől, a hálózati hozzáférés biztosítása vagy az arról való tárgyalás során szerzett, üzleti szempontból érzékeny információval.

15. cikk

A kombináltrendszer-üzemeltető

A 9. cikk (1) bekezdésében és a 13. cikk (1) bekezdésében foglalt előírások nem akadályozzák meg, hogy a földgáz szállítását, cseppfolyósítását, tárolását és elosztását kombináltrendszer-üzemeltető működtesse, amely jogi formájában, valamint szervezeti és döntéshozatali szempontból független a földgáz szállítását, cseppfolyósítását, tárolását és elosztását végző rendszerek működéséhez nem kapcsolódó egyéb tevékenységektől, és amennyiben megfelel az a)–d) pontban felsorolt követelményeknek. Ezek a szabályok nem keletkeztetnek kötelezettséget, hogy a kombinált hálózat eszközeit tulajdonjogi szempontból elválasszák a vertikálisan integrált vállalkozástól:

- a) a kombináltrendszer-üzemeltető irányításában részt vevő személyek nem vehetnek részt az integrált földgázipari vállalkozás olyan szervezetében, amely a földgázkitermelés és -ellátás napi üzemviteléért közvetve vagy közvetlenül felelős;
- b) megfelelő intézkedéseket kell hozni annak érdekében, hogy a kombináltrendszer-üzemeltető irányításáért felelős személyek szakmai érdekeit olyan módon vegyék figyelembe, amely biztosítja számukra a független cselekvés lehetőségét;
- c) a kombinált rendszer üzemeltetőjének tényleges, a vertikálisan integrált vállalkozástól független döntéshozatali jogköre van a hálózat üzemeltetéséhez, karbantartásához és fejlesztéséhez szükséges eszközöket illetően. Ez nem akadályozhatja meg a megfelelő koordinációs mechanizmusokat, amelyek az anyavállalat gazdasági és irányítási felügyeleti jogait biztosítják a leányvállalat befektetett eszközei – a 25. cikk (2) bekezdésének megfelelően közvetve szabályozott – megtérülésének védelmében. Ez különösen az anyavállalat számára lehetővé teszi, hogy jóváhagyja a kombináltrendszer-üzemeltető éves pénzügyi tervét, vagy bármely, ezzel egyenértékű eszközt, és hogy általános korlátokat szabjon a leányvállalat eladósodásának mértékére vonatkozóan. Ugyanakkor nem jogosítja fel az anyavállalatot, hogy a napi üzemvitellel kapcsolatos utasításokat adjon, vagy a szállító- és elosztóvezetékek építésével, illetve felújításával kapcsolatos egyedi döntésekkel kapcsolatban utasításokat adjon, ha azok nem haladják meg az engedélyezett pénzügyi tervben vagy bármely, azzal egyenértékű eszközben megszabott kereteket;

- d) a kombinált rendszer üzemeltetője megfelelőségi programot állít össze, amely intézkedéseket határoz meg a megkülönböztető magatartás kizárása érdekében és biztosítja, hogy a program végrehajtását megfelelő módon ellenőrizzék. A program meghatározza az alkalmazottnak a célkitűzés megvalósításához szükséges kötelezettségeit. A megfelelőségi program felügyeletéért felelős személy vagy testület éves jelentést készít a megtett intézkedésekről, amit nyilvánosságra hoz és eljuttat a 25. cikk (1) bekezdésében említett szabályozó hatósághoz.

V. FEJEZET

A SZÁMVITEL SZÉTVÁLASZTÁSA ÉS ÁTLÁTHATÓSÁGA

16. cikk

A számvitelbe való betekintés joga

- (1) A tagállamoknak vagy bármely, általuk kijelölt illetékes hatóságnak, beleértve a 25. cikk (1) bekezdésében említett szabályozó hatóságokat és a 20. cikk (3) bekezdésében említett vitarendezési hatóságokat, a feladatuk ellátásához szükséges mértékben betekintési joguk van a földgázipari vállalkozások számvitelébe a 17. cikkben meghatározottak szerint.

- (2) A tagállamok és bármely, általuk kijelölt illetékes hatóság, beleértve a 25. cikk (1) bekezdésében említett szabályozó hatóságokat és a vitarendezési hatóságokat, megőrzik az üzleti szempontból érzékeny információk titkosságát. A tagállamok rendelkezhetnek ezeknek az információknak a felfedéséről, ahol ez az illetékes hatóságok számára feladataik ellátásához szükséges.

17. cikk

Számviteli szétválasztás

- (1) A tagállamok meghozzák a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy a földgázipari vállalkozások számvitelüket a (2)–(5) bekezdésnek megfelelően végezzék. Ha valamely vállalkozás ez alól a kötelezettség alól a 28. cikk (2) és (4) bekezdése értelmében mentességet élvez, legalább saját belső számvitelét e cikknek megfelelően vezeti.

- (2) A földgázipari vállalkozások tulajdonosi szerkezetüktől és jogi formájuktól függetlenül a Szerződés 44. cikke (2) bekezdésének g) pontja (*) alapján meghatározott jogi formájú társaságok éves beszámolójáról szóló, 1978. július 25-i 78/660/EGK negyedik tanácsi irányelv⁽¹⁾ értelmében elfogadott, a korlátozt

(*) A 78/660/EGK irányelv címe az Amszterdami Szerződés 12. cikkével összhangban az Európai Közösséget létrehozó szerződés cikkei átszámolásának figyelembevételével módosult; az eredeti hivatkozás az 54. cikk (3) bekezdésének g) pontja volt.

(1) HL L 222., 1978.8.14., 11. o. A legutóbb a 2001/65/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvél (HL L 283., 2001.10.27., 28. o.) módosított irányelv.

felelősségű társaságok éves beszámolójával kapcsolatos nemzeti jogszabályoknak megfelelően állítják össze, nyújtják be auditálásra és teszik közzé éves beszámolójukat. Azok a vállalkozások, amelyeket jogszabály nem kötelez éves beszámolójuk közzétételére, beszámolójuk egy példányát székhelyükön a nyilvánosság rendelkezésére bocsátják.

(3) A földgázipari vállalkozások belső számvitelükben külön elszámolást vezetnek a szállítási, elosztási, LNG- és tárolási tevékenységeik mindegyikéről, mintha a szóban forgó tevékenységeket különálló vállalkozások végeznék, a hátrányos megkülönböztetés, a keresztfinszírozás és a versenytorzulás elkerülése céljából. Elszámolást kell készíteniük – amely lehet összevont is – a szállításhoz, elosztáshoz, LNG-hez és tároláshoz nem kapcsolódó, egyéb földgázipari tevékenységeikről is. 2007. július 1-jéig külön elszámolást kell vezetniük a feljogosított, illetve a nem feljogosított fogyasztóknak nyújtott ellátási tevékenységről. Az elszámolásokban részletezni kell a szállítási/elosztóhálózat tulajdonlásából származó bevételeket. Adott esetben összevont elszámolást kell vezetni az egyéb, nem földgázipari tevékenységekről is. A belső számvitelnek tartalmaznia kell minden egyes tevékenység mérlegét és eredménykimutatását.

(4) A (2) bekezdésben említett auditálásnak különösen ki kell térnie a (3) bekezdésben említett, a hátrányos megkülönböztetés és keresztfinszírozás elkerülésének igazolására.

(5) A vállalkozások belső számvitelükben határozzák meg az eszközök és források, a ráfordítások és bevételek, valamint az értékcsökkenési leírás megosztásának szabályait, a (3) bekezdésben említett külön elszámolások készítése során a nemzeti szinten alkalmazandó számviteli szabályok sérelme nélkül. Ezeket a belső szabályokat csak kivételes esetben lehet megváltoztatni. A módosításokat jelenten kell és kellő indoklással alá kell támasztani.

(6) Az éves beszámoló mellékletében külön kell feltüntetni a meghatározott nagyságú, kapcsolt vállalkozásokkal folytatott ügyleteket.

VI. FEJEZET

A HÁLÓZATI HOZZÁFÉRÉS MEGSZERVEZÉSE

18. cikk

Harmadik fél hozzáférése

(1) A tagállamok olyan rendszert hoznak létre, amelyben harmadik felek szállító- és elosztóhálózathoz, valamint az LNG-létesítményekhez való hozzáférést közzétett, minden feljogosított fogyasztóra, beleértve a földgázellátó vállalkozásokat is, vonatkozó tarifák alapján teszik lehetővé, objektív kritériumok alapján, a rendszerhasználók közötti megkülönböztetés nélkül. A

tagállamok biztosítják, hogy ezeket a tarifákat vagy a számításukhoz alkalmazott módszereket a 25. cikk (1) bekezdésében említett szabályozó hatóság azok hatálybalépését megelőzően jóváhagyja, és hogy ezeket a tarifákat, és – amennyiben csak a módszerek kerültek jóváhagyásra – a módszereket hatálybalépésük előtt közzétegyék.

(2) A szállítási rendszer-üzemeltetők számára, ha feladatuk ellátásához szükséges, beleértve a határokon keresztül történő szállítás feladatait is, biztosítani kell a hozzáférést más szállítási rendszer-üzemeltetők hálózatához.

(3) Ezen irányelv előírásai nem akadályozzák meg a hosszú távú szerződések megkötését, amennyiben azok megfelelnek a közösségi versenyszabályoknak.

19. cikk

Tárolókhoz való hozzáférés

(1) A földgáztárolókhoz és a vezetékkészlethez való hozzáférés megszervezéséhez, amikor műszaki és/vagy gazdasági megfontolásból a hálózathoz való hatékony hozzáférés a fogyasztók ellátásának biztosítása érdekében ezt igényli, valamint a kiegészítő szolgáltatásokhoz való hozzáférés megszervezéséhez a tagállamok választhatnak a (3) vagy a (4) bekezdésben említett eljárások közül, vagy választhatják mindkettőt. Ezek az eljárások objektív, átlátható és megkülönböztetéstől mentes kritériumok alapján folynak.

(2) Az (1) bekezdésben foglalt rendelkezések nem alkalmazhatók az LNG-létesítményekkel kapcsolatos kiegészítő szolgáltatásokra és ideiglenes tárolásra, amelyek az újragázosítási folyamathoz és azt követően a szállítórendszerhez történő szállításhoz szükségesek.

(3) A tárgyalásos hálózati hozzáférés esetében a tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket, hogy a földgázipari vállalkozások és a feljogosított fogyasztók mind az összekapcsolt hálózat által lefedett területen, mind pedig azon kívül meg tudjanak állapodni a tárolóhoz és vezetékkészlethez való hozzáférésről, ha az műszakilag és/vagy gazdaságilag szükséges a rendszerhez való hatékony hozzáférés, valamint a kiegészítő szolgáltatásokhoz való hozzáférés érdekében. A felek a tárolóhoz, vezetékkészlethez és egyéb kiegészítő szolgáltatásokhoz való hozzáférésről jóhiszeműen tárgyalnak.

A tárolás, vezetékkészlet és egyéb kiegészítő szolgáltatás hozzáféréseivel kapcsolatos szerződések az illetékes tárolási rendszer-üzemeltetővel vagy földgázipari vállalkozásokkal kerülnek megtárgyalásra. A tagállamok előírják a tárolási rendszer-üzemeltetőknek és a földgázipari vállalkozásoknak, hogy az ezen irányelv végrehajtását követő hat hónapon belül, utána pedig évente tegyék közzé a tárolói, vezetékkészlet és egyéb kiegészítő szolgáltatások igénybevételének főbb üzleti feltételeit.

(4) Szabályozott hozzáférés esetén a tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket, hogy a földgázipari vállalkozások és a feljogosított fogyasztók számára biztosítsák a jogot az összekapcsolt rendszerek által lefedett területen kívül és belül egyaránt a tároláshoz és vezetékészlethez, és egyéb kiegészítő szolgáltatásokhoz hozzáféréshez, a tárolásra vagy vezetékészlethez vonatkozó közzétett tarifák, egyéb feltételek és kötelezettségek alapján, ha az műszakilag és/vagy gazdaságilag szükséges a hálózathoz való hatékony hozzáférés, illetve a kiegészítő szolgáltatásokhoz való hozzáférés megszervezése érdekében. A feljogosított fogyasztók e hozzáférési joga azáltal biztosítható, hogy lehetővé teszik számukra ellátási szerződések megkötését a hálózat tulajdonosán és/vagy rendszerüzemeltetőjén, illetve a kapcsolt vállalkozásokon kívül más versenytárs földgázipari vállalkozásokkal is.

20. cikk

Az upstream csővezeték-hálózatokhoz való hozzáférés

(1) A tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket, hogy a földgázipari vállalkozások és a feljogosított fogyasztók számára – székhelyüktől vagy lakóhelyüktől függetlenül – e cikknek megfelelően biztosítsák a lehetőséget az upstream csővezeték-hálózatokhoz való hozzáférésre, beleértve az ilyen hozzáféréssel járó műszaki szolgáltatások nyújtására alkalmas létesítményeket is, kivéve az ilyen hálózatok és létesítmények azon részeit, amelyek a földgázlelőhelyen a helyileg végzett kitermelési műveletekhez használatosak. Az intézkedésekről a 33. cikk előírásainak megfelelően értesíteni kell a Bizottságot.

(2) Az (1) bekezdésben említett hozzáférést a tagállam által, a vonatkozó jogi eszközökkel összhangban meghatározott módon kell biztosítani. A tagállamok tisztességes és nyílt hozzáférést biztosítanak, amellyel a földgáziparban versenypiacot alakítanak ki és elkerülnek a piaci erőfölénnyel való visszaélést, figyelembe véve az ellátás biztonságát és rendszerességét, a rendelkezésre álló, illetve ésszerű keretek között rendelkezésre álló kapacitásokat, valamint a környezetvédelmi megfontolásokat. A következőket lehet figyelembe venni:

- a) a hozzáférést meg kell tagadni, ha a műszaki feltételek nem egyeztethetők össze, és nincs mód ennek ésszerű kereteken belüli leküzdésére;
- b) a nehézségeket el kell kerülni, ha azok ésszerű keretek között nem leküzdhetők és sérthetik a szénhidrogének hatékony jelenlegi és jövőbeni kitermelését, beleértve a csekély gazdasági előnnyel bíró mezőket is;
- c) az upstream csővezeték-hálózat tulajdonosának vagy rendszerüzemeltetőjének a gáz szállításával és feldolgozásával kapcsolatos és kellően megindokolt szükségletét tiszteletben kell tartani, akárcsak az upstream csővezeték-hálózat többi felhasználójának, vagy az illetékes feldolgozó- vagy kezelőlétesítmények érdekeit, akiket ez érinthet;

d) a tagállamok jogszabályait és közigazgatási eljárásait a közösségi jogszabályokkal összhangban alkalmazva kell a termeléshez és az upstream fejlesztésekhez az engedélyeket megadni.

(3) A tagállamok biztosítják, hogy meglegyenek a vitarendezési szabályok, beleértve egy, a felektől független hatóságot, amely hozzáfér valamennyi releváns információhoz, hogy képes legyen az upstream csővezeték-hálózathoz való hozzáféréssel kapcsolatos viták gyors rendezésére, tekintetbe véve a (2) bekezdés feltételeit és azoknak a feleknek a számát, amelyek az ilyen hálózatokhoz való hozzáféréssel kapcsolatos tárgyalásokban érdekeltek.

(4) Határokon átnyúló viták esetében annak a tagállamnak a vitarendezési szabályait kell alkalmazni, amely hatáskörrel rendelkezik a hozzáférést megtagadó upstream csővezeték-hálózat felett. Ha határokon átnyúló viták esetében a szóban forgó hálózat vonatkozásában több tagállam illetékes, az érintett tagállamok konzultálnak egymással, hogy az ezen irányelvben foglalt rendelkezéseket következetesen alkalmazzák.

21. cikk

A hozzáférés megtagadása

(1) A földgázipari vállalkozások a hálózati hozzáférést megtagadhatják a kapacitáshiányra való hivatkozással vagy akkor, ha a hálózati hozzáférés megakadályozná őket a 3. cikk (2) bekezdésében említett és rájuk rótt közszolgáltatási kötelezettségeik teljesítésében, illetve súlyos gazdasági és pénzügyi nehézségekre való hivatkozással, amelyek a take-or-pay szerződéseikből erednek, tekintettel a 27. cikkben megállapított kritériumokra és eljárásokra, valamint a tagállam által az említett cikk (1) bekezdésének megfelelően választott alternatívára. Az ilyen megtagadást kellőképpen meg kell indokolni.

(2) A tagállamok megtehetik a szükséges intézkedéseket annak biztosítására, hogy a hálózati hozzáférést kapacitáshiányra vagy csatlakozó vezeték hiányára való hivatkozással megtagadó földgázipari vállalkozások elvégezzék a szükséges fejlesztéseket, amennyiben az gazdaságos, vagy ha azt egy lehetséges fogyasztó kész megfizetni. Abban az esetben, ha a tagállamok a 4. cikk (4) bekezdését alkalmazzák, kötelesek ilyen intézkedéseket tenni.

22. cikk

Új infrastruktúra

(1) A jelentősebb új gázipari infrastruktúrák, azaz a tagállamok közötti rendszerösszekötők, az LNG-létesítmények és a földgáz-tárolók kérelem alapján, a következő feltételek mellett mentesülhetnek a 18., 19., 20. cikk, valamint a 25. cikk (2), (3) és (4) bekezdése rendelkezéseinek hatálya alól:

- a) a beruházásnak a gázellátásban kialakuló versenyt és a gázellátás biztonságát kell növelnie;

- b) a beruházással kapcsolatos kockázatok olyan mértékűek, hogy a beruházás meg sem valósulna, ha a mentességet nem kapná meg;
- c) az infrastruktúra tulajdonosa olyan természetes vagy jogi személy, aki/amely legalább jogi formáját tekintve elkülönül azoktól a rendszerüzemeltetőktől, akiknek a hálózatába az új infrastruktúra beépül;
- d) az infrastruktúra használóira díjat vetnek ki;
- e) a mentesség nincs hátrányos hatással a versenyre, illetve a gáz belső piacának hatékony működésére, vagy annak a szabályozott rendszernek a hatékony működésére, amelyre az új infrastruktúra rácsatlakozik.

(2) Az (1) bekezdést kell alkalmazni a meglévő infrastruktúra kapacitásának jelentős mértékű bővítésére is és az infrastruktúra olyan jellegű módosítására, amely lehetővé teszi új gázellátási források bevonását.

(3) a) A 25. cikkben említett szabályozó hatóság eseti alapon dönthet az (1) és (2) bekezdésben említett mentességről. A tagállamok azonban rendelkezhetnek úgy, hogy a szabályozó hatóságok a mentességre vonatkozó kérelem tárgyában alkotott véleményüket hivatalos döntésre terjesszék az adott tagállam illetékes testülete elé. Ezt a véleményt a döntéssel együtt közzé kell tenni.

- b) i. A mentesség az új infrastruktúrára, a már meglévő, de jelentős mértékben bővített kapacitású infrastruktúrára, vagy a meglévő infrastruktúra módosítására – azok egészére, illetve részére vonatkozhat.
- ii. A mentesség megítélésével kapcsolatos döntés meghozatalakor eseti alapon megfontolás tárgyává kell tenni, hogy nincs-e szükség a mentesség időtartamára és a rendszerösszekötőhöz való megkülönböztetéstől mentes hozzáférésre vonatkozó feltételek kikötésére.
- iii. Az ezen albekezdésben foglalt feltételekre vonatkozó döntésről különösen a szerződések időtartamát, a megépítendő új kapacitásokat vagy a meglévő kapacitások módosítását, a projekt időbeli határait és a nemzeti sajátosságokat kell figyelembe venni.

- c) A mentesség megadásakor az illetékes hatóság eldöntheti, milyen szabályok és mechanizmusok legyenek érvényesek a kapacitással való gazdálkodásra és a kapacitásallokációra, amennyiben azok nem akadályozzák a hosszú távú szerződések teljesítését.
- d) A mentességről szóló döntést a b) pontban említett feltételekkel együtt megfelelően meg kell indokolni, és nyilvánosságra kell hozni.
- e) Rendszerösszekötő esetén bármilyen, mentességgel kapcsolatos döntést csak a többi érintett tagállammal vagy az illetékes szabályozó hatóságokkal folytatott konzultáció követően lehet meghozni.

(4) Az illetékes hatóság a mentességgel kapcsolatos döntésről – az adott döntésre vonatkozó összes információval együtt – haladéktalanul értesíti a Bizottságot. Ezeket az információkat a Bizottságnak összesített formában lehet benyújtani, hogy lehetővé tegyék számára a jól megalapozott döntés meghozatalát.

A tájékoztatás különösen a következőkre tér ki:

- a) azok a részletes indokok, amelyek alapján a szabályozó hatóság vagy tagállam megadta a mentességet, beleértve a mentességet igazoló pénzügyi információkat;
- b) a versenyre és a gáz belső piacának hatékony működésére gyakorolt hatás elemzése, amely a mentesség következtében várható;
- c) a mentesség időtartamának és a gázinfrastruktúra összes kapacitása azon részének megindoklása, amelyre a mentességet megadják;
- d) a rendszerösszekötővel kapcsolatos mentesség esetén a többi érintett tagállammal vagy a szabályozó hatóságokkal folytatott konzultáció eredménye;
- e) az infrastruktúrának a gázellátás diverzifikációjára gyakorolt hatása.

A Bizottság az értesítés kézhezvételét követő két hónapon belül megkérheti az érintett tagállamot vagy szabályozó hatóságot, hogy a mentesség megadásával kapcsolatos döntését módosítsa vagy vonja vissza. A két hónapos időtartamot további egy hónappal meg lehet hosszabbítani, ha a Bizottságnak további kiegészítő információra van szüksége.

Amennyiben az érintett tagállam vagy a szabályozó hatóság négy héten belül nem teljesíti a kérést, a 30. cikk (2) bekezdésében említett eljárásnak megfelelően végleges döntést hoznak.

A Bizottság az üzleti szempontból érzékeny információt bizalmasan kezeli.

23. cikk

Piacnyitás és viszonyosság

(1) A tagállamok biztosítják, hogy a feljogosított fogyasztók a következők:

- a) 2004. július 1-jéig a 98/30/EK irányelv 18. cikkében meghatározott feljogosított fogyasztók. A tagállamok minden év január 31-éig közzéteszik a feljogosított fogyasztók meghatározására vonatkozó szempontokat;
- b) legkésőbb 2004. július 1-jétől minden nem háztartási fogyasztó;
- c) 2007. július 1-jétől minden fogyasztó.

(2) A földgázpiacok megnyitása egyenlőtlenségeinek elkerülése érdekében:

- a) nem tiltható meg ellátási szerződés kötése egy másik tagállam hálózatában lévő feljogosított fogyasztóval, ha a fogyasztó mindkét érintett hálózatban feljogosított fogyasztónak minősül;
- b) azokban az esetekben, amikor egy, az a) pontban leírt ügyletet azért utasítanak el, mert a szóban forgó fogyasztó csupán az egyik hálózatban minősül feljogosított fogyasztónak, a Bizottság a piaci helyzet és a közérdek figyelembevételével kötelezheti a visszautasító felet arra, hogy megadja a kért ellátást azon tagállamok egyikének kérésére, amelyekben a két hálózat található.

24. cikk

Célvezetékek

(1) A tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy lehetővé tegyék:

- a) a területükön letelepedett földgázipari vállalkozások számára, hogy célvezetéken keresztül lássák el a feljogosított fogyasztókat;
- b) a területükön található feljogosított fogyasztók számára, hogy a földgázipari vállalkozások célvezetéken keresztül láthassák el őket.

(2) Abban az esetben, ha célvezetékek építéséhez, vagy üzemeltetéséhez engedély (pl. licencia, engedély, koncesszió, hozzájárulás vagy jóváhagyás) szükséges, a tagállamok vagy az általuk kijelölt, illetékes hatóság határozza meg az ilyen célvezetékek területükön történő megépítéséhez és üzemeltetéséhez szükséges engedélyek kiadására vonatkozó feltételeket. A feltételeknek objektíveknek, átláthatóknak és megkülönböztetéstől mentesnek kell lenniük.

(3) A tagállamok engedélyt adhatnak célvezetékek létesítésére vagy a 21. cikk alapján a hálózati hozzáférés megtagadása esetén, vagy pedig a 25. cikk szerinti vitarendezési eljárás megindítása esetén.

25. cikk

Szabályozó hatóságok

(1) A tagállamok szabályozó hatóságnak egy vagy több illetékes testületet jelölnek ki. Ezek a hatóságok teljes mértékben függetlenek a földgázipar érdekeitől. E cikk alkalmazásában felelősek legalább a piac megkülönböztetéstől mentességért, a hatékony versenyért és a piac hatékony működéséért, különösen a következők felügyeletével:

- a) a rendszerösszekötő kapacitások irányítására és allokációjára vonatkozó szabályok, együttműködve az összekapcsolódásban érintett tagállamok szabályozó hatóságával vagy hatóságával;
- b) bármely mechanizmus, amely a nemzeti földgázhálózaton belül a szűk keresztmetszeteket kezeli;
- c) a szállítási- és elosztórendszer-üzemeltetők számára az összeköttetések kialakításához és a javításokhoz szükséges idő;
- d) a szállítási- és az elosztórendszer-üzemeltetők által nyilvánosságra hozott, a rendszerösszekötőkről, a hálózat használatáról és az érdekelt felek számára allokkált kapacitásról szóló megfelelő információk, figyelembe véve, hogy a nem összesített adatokat üzleti titokként kell kezelni;
- e) a számvitel tényleges szétválasztása a 17. cikk szerint, biztosítva a szállítási, elosztási, tárolási, LNG- és ellátási tevékenységek közötti keresztfinanszírozás megakadályozását;
- f) a tároláshoz, vezetékészlethez és egyéb kiegészítő szolgáltatásokhoz való hozzáférés 19. cikk szerinti feltételei;
- g) a szállítási- és elosztórendszer-üzemeltetők milyen mértékben teljesítik a 8. és 12. cikkben megállapított feladataikat;
- h) az átláthatóság és a verseny mértéke.

Az e cikknek megfelelően létrehozott hatóságok éves jelentést hoznak nyilvánosságra az a)–h) pontban meghatározott felügyeleti tevékenységük eredményéről.

(2) A szabályozó hatóságok felelősek legalább a következő feltételek kiszámításához és meghatározásához használt módszerek, azok hatálybalépése előtt történő megállapításáért vagy jóváhagyásáért:

- a) a nemzeti hálózathoz való csatlakozás és a hálózati hozzáférés feltételei, beleértve a szállítási és elosztási tarifákat is, valamint az LNG-létesítményekhez való hozzáférés feltételeit és tarifáit. A tarifákat vagy a módszereket úgy kell meghatározni, hogy a hálózatok és LNG-létesítmények működőképességének biztosításához szükséges beruházásokat el lehessen elvégezni;
- b) a kiegyenlítő szolgáltatások nyújtásának feltételei.

(3) A (2) bekezdés ellenére a tagállamok rendelkezhetnek úgy, hogy a szabályozó hatóságok kötelesek a tagállam illetékes testületéhez formális döntéshozatalra benyújtani a tarifákat vagy legalább az ugyanabban a bekezdésben említett módszereket, valamint a (4) bekezdésben említett módosításokat. Az illetékes testületnek ebben az esetben jogában áll a szabályozó hatóság által benyújtott döntéstervezetet jóváhagyni, illetve visszautasítani.

Ezeket a tarifákat, módszereket, vagy azok módosításait a formális jóváhagyó határozattal együtt közzé kell tenni. A döntéstervezet esetleges formális visszautasítását – az indoklással együtt – szintén közzé kell tenni.

(4) A szabályozó hatóságok jogosultak szükség esetén megkövetelni a szállítási- és az elosztórendszer-üzemeltetőktől, továbbá az LNG-létesítmények rendszerüzemeltetőitől az (1), (2) és (3) bekezdésben említett feltételek, tarifák és módszerek megváltoztatását annak érdekében, hogy azok arányosak és megkülönböztetéstől mentesen alkalmazhatóak legyenek.

(5) Bármely, egy szállítási- vagy elosztórendszer-üzemeltetővel vagy LNG-létesítmény rendszerüzemeltetővel szemben panasszal élő fél az (1), (2) és (4) bekezdésben, valamint a 19. cikkben említett kérdésekkel kapcsolatos panaszait a szabályozó hatósághoz nyújthatja be, amely az ügyben vitarendező hatóságként eljárva a panasz beérkezését követő két hónapon belül döntést hoz. Ha a szabályozó hatóságnak további információkra van szüksége, ez az időtartam két hónappal meghosszabbítható. Ez az időtartam a panaszos beleegyezésével az említett határidőkön túl is meghosszabbítható. A döntés kötelező érvényű mindaddig, amíg azt jogorvoslat alapján meg nem változtatják.

(6) Bármely érintett fél, aki vagy amely jogosult panaszt emelni a (2), (3) vagy (4) bekezdés szerinti, módszerekre vonatkozó döntéssel szemben, vagy ahol a szabályozó hatóságnak a javasolt módszerekre vonatkozóan konzultációs kötelezettsége van, a döntés, vagy a döntéstervezet közzétételét követő két hónapon belül vagy, ha a tagállam úgy rendelkezik, rövidebb időn belül – a döntés felülvizsgálatát kérheti. A kérelemnek nincs halasztó hatálya.

(7) A tagállamok intézkedéseket hoznak annak érdekében, hogy az (1)–(5) bekezdésben említett feladataikat a szabályozó hatóságok hatékonyan és eredményesen tudják ellátni.

(8) A tagállamok megfelelő és hatékony szabályozási, ellenőrzési és átláthatóságot biztosító mechanizmusokat hoznak létre azért, hogy elkerülhető legyen bármilyen piaci erőfölénnyel való – különösen a fogyasztók sérelmére történő – visszaélés és ellenséges felvásárlásra irányuló magatartás. Ezeknél a mechanizmusoknál figyelembe veszik a Szerződés és különösen annak 82. cikke rendelkezéseit.

(9) A tagállamok gondoskodnak a megfelelő intézkedések meghozataláról – beleértve a nemzeti jog szerint alkalmazandó közigazgatási intézkedéseket és büntetőjogi eljárásokat – azok ellen a felelős természetes vagy jogi személyek ellen, akik vagy amelyek ennek az irányelvnek a bizalmas információk kezelésére vonatkozó rendelkezéseit megsértik.

(10) Határokon átnyúló viták esetén az a szabályozó hatóság jogosult döntést hozni, amelyik illetékes a hálózati hozzáférést, vagy a hálózat használatát megtagadó rendszerüzemeltetővel szemben.

(11) Az (5) és (6) bekezdésben említett panaszok nem sérthetik a jogorvoslatra vonatkozó közösségi vagy nemzeti joggyakorlatot.

(12) A nemzeti szabályozó hatóságok – a Bizottsággal és egymással átlátható módon együttműködve – hozzájárulnak a belső piac fejlesztéséhez és egyenlő piaci feltételek kialakításához.

VII. FEJEZET

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

26. cikk

Biztonsági intézkedések

(1) Az energiapiacra fellépő hirtelen válság esetén, vagy amikor személyek biztonsága és testi épsége, készülékek, berendezések biztonsága vagy a hálózat integritása kerül veszélybe, a tagállamok ideiglenesen megtehetik a szükséges biztonsági intézkedéseket.

(2) Ezek az intézkedések csak a lehető legkisebb mértékben zavarhatják a belső piac működését, és nem haladhatják meg a hirtelen felmerült nehézségek orvoslásához elengedhetetlenül szükséges mértéket.

(3) Az érintett tagállam haladéktalanul jelenti a megtett intézkedéseket a többi tagállamnak és a Bizottságnak, amely dönthet úgy, hogy a tagállamnak módosítania kell vagy meg kell szüntetnie az ilyen intézkedéseket, amennyiben azok torzítják a versenyt és kedvezőtlenül, a közérdekkel ellentétes módon befolyásolják a kereskedelmet.

27. cikk

A take-or-pay kötelezettségekkel kapcsolatos eltérések

(1) Amennyiben egy földgázipari vállalkozás egy vagy több földgázellátási szerződésben rögzített take-or-pay kötelezettségeinek következtében súlyos pénzügyi, gazdasági nehézségekkel kerül szembe, vagy úgy véli, hogy ilyen nehézségekkel kerülhet szembe, kérelmet nyújthat be az érintett tagállamnak vagy a kijelölt illetékes hatóságnak a 18. cikk hatálya alól való átmeneti eltérésre vonatkozóan. A kérelmeket a tagállam választásának megfelelően eseti alapon a hálózati hozzáférés megtagadása előtt vagy azt követően kell benyújtani. A tagállamok meg is adhatják a lehetőséget az érintett földgázipari vállalkozásnak a választásra, hogy a hálózati hozzáférés megtagadása előtt vagy után terjeszti be kérelmét. Ha egy földgázipari vállalkozás megtagadta a hozzáférést, a kérelmet haladéktalanul be kell nyújtani. A kérelmekhez mellékelni kell a probléma mértékével és jellegével, valamint a földgázipari vállalkozásnak a probléma megoldására tett erőfeszítéseivel összefüggő összes információt.

Amennyiben nem áll rendelkezésre ésszerű alternatív megoldás, a tagállam vagy a kijelölt illetékes hatóság a (3) bekezdésben foglalt rendelkezések figyelembevételével megadhatja az eltérést.

(2) A tagállam vagy a kijelölt illetékes hatóság haladéktalanul értesíti a Bizottságot az eltérés megadására vonatkozó döntéséről és az azzal kapcsolatos releváns információkról. Ezeket az információkat a Bizottságnak összesített formában kell benyújtani, hogy lehetővé tegyék számára a kellően megalapozott döntés meghozatalát. A Bizottság az értesítés kézhezvételét követő nyolc héten belül kérheti az érintett tagállamtól vagy illetékes hatóságtól, hogy az eltérés megadásával kapcsolatos döntését vonja vissza vagy módosítsa.

Amennyiben az érintett tagállam vagy az illetékes hatóság négy héten belül nem teljesíti a kérést, a 30. cikk (2) bekezdésében említett eljárásnak megfelelően haladéktalanul végleges döntést hoznak.

A Bizottság az üzleti szempontból érzékeny információt bizalmasan kezeli.

(3) Az (1) bekezdésben említett eltérésekkel kapcsolatos döntés meghozatalakor a tagállam vagy az általa kijelölt illetékes hatóság, valamint a Bizottság különösen a következő kritériumokat veszi figyelembe:

- a) a versenyképes földgázpiac kialakításának célja;
- b) a közszolgáltatási kötelezettségek teljesítése és az ellátás biztonságának biztosítása;
- c) a földgázipari vállalkozás helyzete a gázpiacon és a verseny pillanatnyi állása a nevezett piacon;
- d) a földgázipari vállalkozások, szállítói vállalkozások vagy feljogosított fogyasztók gazdasági és pénzügyi nehézségeinek súlyossága;
- e) a szóban forgó szerződés vagy szerződések aláírásának időpontja és feltételei, beleértve azt is, hogy milyen mértékben veszik figyelembe a piac változásait;
- f) a probléma megoldására tett erőfeszítések;
- g) az a mérték, amennyire az illető vállalkozás ésszerű körülmények között előre látható volna a take-or-pay kötelezettségek elfogadásakor, hogy – tekintettel ezen irányelv előírásaira – azok komoly nehézségeket fognak eredményezni;
- h) a hálózat más hálózatokkal való összeköttetésének mértéke és ezen hálózatok közötti együttműködhetőség mértéke;
- i) milyen hatással lehet az eltérés megadása ezen irányelv megfelelő alkalmazására a földgáz belső piaca zökkenőmentes működésének tekintetében.

Az ezen irányelv hatálybalépését megelőzően megkötött take-or-pay szerződésekkel kapcsolatos eltérés iránti kérelmekről hozott döntések nem vezethetnek olyan helyzethez, amelyben lehetetlen gazdaságilag életképes alternatív megoldásokat találni. A súlyos

nehézségeket nem létezőnek kell tekinteni minden olyan esetben, amikor a földgáz-értékesítés nem esik a gázellátási take-or-pay szerződésekben rögzített minimális átvételi mennyiség szintje alá, vagy, amennyiben az érintett földgázellátási take-or-pay szerződések módosíthatók, vagy a földgázipari vállalkozás értékesítési alternatívákat talált.

(4) Azok a földgázipari vállalkozások, amelyek nem kapták meg az (1) bekezdésben említett eltérést, nem tagadhatják meg, vagy a továbbiakban már nem tagadhatják meg a gázellátási szerződésben vállalt take-or-pay kötelezettségre való hivatkozással a hálózati hozzáférést. A tagállamok biztosítják, hogy a VI. fejezet vonatkozó rendelkezéseit, nevezetesen a 18–25. cikk rendelkezéseit betartják.

(5) A fenti rendelkezések értelmében megadott eltéréseket megfelelően indokolni kell. A Bizottság a határozatot az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* teszi közzé.

(6) A Bizottság az ezen irányelv hatálybalépésétől számított öt éven belül áttekintő jelentést nyújt be az e cikk alkalmazása során nyert tapasztalatokról, azért hogy az Európai Parlament és a Tanács időben megfontolhassa, szükség van-e e cikk kiigazítására.

28. cikk

Kialakulóban lévő és elszigetelt piacok

(1) Más tagállam összekapcsolt hálózataihoz közvetlenül nem kapcsolódó tagállamok, amelyek csupán egyetlen külső főellátóval rendelkeznek, eltérhetnek ezen irányelv 4., 9., 23. és/vagy 24. cikkétől. Azt az ellátó vállalkozást kell főellátónak tekinteni, amelynek piaci részesedése 75 %-nál nagyobb. Ez az eltérés automatikusan megszűnik abban az időpontban, amikor a fenti feltételeknek legalább az egyike már nem teljesül. A Bizottságot értesíteni kell minden ilyen eltérésről.

(2) Kialakulóban lévő piacnak minősülő tagállam, amely ezen irányelv alkalmazása folytán lényeges problémákba ütközne, eltérhet ezen irányelv 4., 7. cikkének, 8. cikke (1) és (2) bekezdésének, 9., 11. cikkének, 12. cikke (5) bekezdésének, 13., 17., 18. cikkének, 23. cikke (1) bekezdésének és/vagy 24. cikkének alkalmazásától. Ez az eltérés automatikusan megszűnik abban a pillanatban, amikor a tagállam már nem minősül kialakulóban lévő piacnak. A Bizottságot értesíteni kell minden ilyen eltérésről.

(3) Abban az időpontban, amikor a (2) bekezdésben említett eltérés megszűnik, a feljogosított fogyasztók meghatározása piacnyitást eredményez, amelynek mértéke a nemzeti gázpiac teljes éves gázfogyasztásának legalább 33 %-a. Ezt követően két évvel a 23. cikk (1) bekezdésének b) pontját, ezt követően három évvel pedig a 23. cikk (1) bekezdésének c) pontját kell alkalmazni. A 23. cikk (1) bekezdésének b) pontja alkalmazásának kezdetéig, a (2) bekezdésben említett tagállam dönthet úgy, hogy a kiegészítő

szolgáltatások és az újragazosítási eljárás, az átmeneti tárolás és azt követően a gáznak a szállítórendszerhez történő szállítása tekintetében nem alkalmazza a 18. cikk rendelkezéseit.

(4) Amennyiben ezen irányelv alkalmazása lényeges gondokat okozna valamely tagállam földrajzilag behatárolható területén, különösen a szállítási és fő elosztási infrastruktúra fejlesztése tekintetében, valamint a beruházások ösztönzése céljából a tagállam kérheti a Bizottságtól az ezen a területen végzett fejlesztések érdekében az irányelv 4., 7. cikkének, 8. cikke (1) és (2) bekezdésének, 9., 11. cikkének, 12. cikke (5) bekezdésének, 13., 17., 18. cikkének, 23. cikke (1) bekezdésének és/vagy 24. cikkének alkalmazásától való átmeneti eltérést.

(5) A Bizottság, különösen a következő feltételek figyelembevételével mellett, megadhatja a (4) bekezdésben említett eltérést:

- olyan infrastrukturális beruházás iránti igény, amely versenyügyi körülmények között nem lenne gazdaságos,
 - a szükséges beruházás mértéke és várható megtérülése,
 - a gázhálózat méretei és kiépítettségének foka az érintett területen,
 - az érintett gázpiaci kilátásai,
 - az érintett terület vagy régió földrajzi mérete és jellemzői, társadalmi-gazdasági és népesedési mutatói.
- a) A nem elosztási célú gázinfrastruktúrára csak akkor adható eltérés, ha más gázinfrastruktúra még nem létesült a területen, vagy ha az tíz évnél nem régebben létesült. Az átmeneti eltérés a terület első gázellátásától számított legfeljebb tíz évre adható.
- b) Az elosztási infrastruktúrára eltérés a területnek az említett hálózaton keresztül első alkalommal történő gázellátásától számított legfeljebb húsz évig adható.

(6) Luxemburg 2004. július 1-jétől kezdődően öt éven át részeseül a 8. cikk (3) bekezdésétől és a 9. cikktől való eltérésben. Az eltérést az ötéves időszak letelte előtt felül kell vizsgálni; az eltérés újabb öt évre történő megújítására vonatkozó döntést a 30. cikk (2) bekezdésében említett eljárásnak megfelelően kell meghozni. Az ilyen döntésekről értesíteni kell a Bizottságot.

(7) A Bizottság a (4) bekezdés értelmében beadott kérelmekről az (5) bekezdés szerint meghozandó döntése előtt a szükséges titoktartás mellett értesíti a tagállamokat. A döntést, valamint az (1) és (2) bekezdésben említett eltéréseket az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* teszik közzé.

(8) Görögország eltérhet ezen irányelv 4., 11., 12., 13., 18., 23. és/vagy 24. cikkétől az általa 2002. március 15-e előtt a 98/30/EK irányelvnek megfelelően kibocsátott engedélyekben meghatározott földrajzi területek és időtartamok esetében, bizonyos földrajzi területek elosztóhálózatainak fejlesztése és kizárólagos használata céljából.

29. cikk

Felülvizsgálati eljárás

Abban az esetben, ha a 31. cikk (3) bekezdésében említett jelentés alapján – ha egy tagállamban a hálózati hozzáférés megvalósításának hatékony módja, amely teljes mértékben eredményes, megkülönböztetéstől mentes, akadálytalan hálózati hozzáférést tesz lehetővé – a Bizottság arra a következtetésre jut, hogy az ezen irányelv alapján a vállalkozások számára előírt bizonyos kötelezettségek (beleértve az elosztórendszer-üzemeltetőkre vonatkozó jogi szétválasztási kötelezettségeket) nem állnak arányban az elérni kívánt céllal, az adott tagállam kérelmet nyújthat be a Bizottsághoz a kérdéses követelmények alól való felmentés érdekében.

A kérelmet a tagállam haladéktalanul benyújtja a Bizottsághoz, mellékelve minden releváns információt annak bizonyítására, hogy a jelentésben megállapított tényleges hálózati hozzáférés a jövőben is megmarad.

Az értesítés kézhezvételét követő három hónapon belül a Bizottság állást foglal a tagállam kérelmét illetően, és adott esetben javaslatot terjeszt be az Európai Parlamenthez és a Tanácshoz az irányelv vonatkozó rendelkezéseinek módosítására. Az irányelv módosítására tett javaslataiban a Bizottság javasolhatja a tagállam felmentését bizonyos követelmények alól, feltéve ha a tagállam adott esetben végrehajtja a szükséges, azonos hatással bíró intézkedéseket.

30. cikk

Bizottság

(1) A Bizottság munkáját egy bizottság segíti.

(2) Az e bekezdésre történő hivatkozás esetén az 1999/468/EK határozat 3. és 7. cikkét kell alkalmazni, tekintettel az említett határozat 8. cikke rendelkezéseire.

(3) A bizottság elfogadja eljárási szabályzatát.

31. cikk

Jelentés

(1) A Bizottság felülvizsgálja és felülvizsgálja ennek az irányelvnek az alkalmazását, és átfogó, az elért eredményeket bemutató jelentést küld az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak az irányelv hatálybalépését követő első év vége előtt, majd ezt követően évente. A jelentés minimum tartalmi követelményei:

- a) egy teljes és tökéletesen működő belső földgázpiaci létrehozása közben szerzett tapasztalatok és az elért előrehaladás, valamint a még meglévő akadályok, beleértve a piaci erőfölény, a piaci koncentráció, az ellenséges felvásárlásra irányuló vagy versenyellenes magatartás vonatkozásait;
- b) az ezen irányelv alapján megadott eltérések, beleértve a 13. cikk (2) bekezdése szerinti eltérésnek a küszöbérték esetleges módosítása céljából történő alkalmazását;
- c) milyen mértékben voltak eredményesek az ezen irányelvben foglalt szétválasztási és tarifamegállapítási előírások a Közösség gázrendszeréhez való tisztességes és megkülönböztetéstől mentes hozzáférés és az azonos szintű verseny biztosításának tekintetében, valamint a gázpiac fogyasztók előtti megnyitásának gazdasági, társadalmi, környezetvédelmi következményei;
- d) a földgázhálózat kapacitása szintjének és a földgázellátás biztonságának vizsgálata a Közösségen belül, különös tekintettel a jelenlegi és várható kínálat/kereslet egyensúlyra, figyelembe véve a területek közötti fennálló reális cserekapacitást és a tárolókapacitások kiépítését (beleértve e területen a piacszabályozás arányosságának kérdését is);
- e) különös figyelmet kell fordítani a tagállamokban végrehajtott intézkedésekre, amelyekkel a csúcsigényeket és egy vagy több szolgáltató kiesését kezelik;
- f) általános értékelés a földgáztermelő, -exportáló vagy -szállító harmadik országokkal szembeni, kétoldalú kapcsolatok tekintetében elért haladásról, beleértve a piaci integrációban, kereskedelemben, valamint a harmadik országok hálózataihoz való hozzáférés terén elért haladást;
- g) az ezen irányelv rendelkezéseire nem kapcsolódó esetleges harmonizációs követelmények iránti igény.

Adott esetben a jelentés ajánlásokat és intézkedéseket is tartalmazhat a piaci erőfölény és piaci koncentráció negatív hatásainak kivédésére.

(2) Minden második évben az (1) bekezdésben említett jelentésnek tartalmaznia kell egy, a tagállamok közszolgáltatási kötelezettségek kielégítése érdekében tett, különböző intézkedéseiről szóló elemzést, valamint az ezen intézkedések hatékonyságáról, és különösen a földgázpiacon zajló versenyre gyakorolt hatásáról készített vizsgálat eredményét. Adott esetben a jelentés ajánlásokat is tartalmazhat azokra a nemzeti szinten alkalmazható intézkedésekre vonatkozóan, amelyek segítségével magas közszolgáltatási színvonal érhető el, vagy olyan intézkedésekre vonatkozóan, amelyekkel a piac lezárása megakadályozható.

(3) A Bizottság legkésőbb 2006. január 1-jéig részletes jelentést terjeszt az Európai Parlament és a Tanács elé, amelyben bemutatja a gáz belső piacának kialakításában elért eredményeket. A jelentés különösen a következőkre terjed ki.

- a megkülönböztetéstől mentes hálózati hozzáférés megléte,
- hatékony szabályozás,
- a rendszerösszekötő infrastruktúra fejlesztése, a tranzit feltételei és az ellátás biztonságának helyzete a Közösségen,
- a piacnyitás kisvállalkozásokra és háztartásokra gyakorolt előnyei mértéke, különös tekintettel a közszolgáltatási szabványokra,
- a piac valódi versenyre való nyitottságának tényleges mértéke, beleértve a piaci erőfölény, a piaci koncentráció és az ellenséges felvásárlásra irányuló vagy versenyellenes magatartás vonatkozásait,
- a fogyasztók szolgáltatóváltásának, illetve a tarifák újratárgyalásának tényleges mértéke,
- az árak fejlődése, beleértve a beszerzési árakat is, a piacnyitás mértékének függvényében,
- létezik-e hatékony és megkülönböztetéstől mentes hozzáférés harmadik fél számára a gáztároláshoz, ha az műszakilag és/vagy gazdaságilag szükséges a hálózathoz való hatékony hozzáféréshez,
- az irányelv alkalmazása során nyert tapasztalatok, ami a vertikálisan integrált vállalkozásokban a rendszerüzemeltetők tényleges függetlenségét illeti, valamint az a kérdés, hogy vajon kifejlesztettek-e olyan további intézkedéseket a funkcionális függetlenség és a számvitel szétválasztása mellett, amelyek a jogi szétválasztással azonos hatásúak.

Adott esetben a Bizottság javaslatokat terjeszt az Európai Parlament és a Tanács elé, különösen a magas közszolgáltatási színvonal biztosítása érdekében.

Adott esetben a Bizottság javaslatokat terjeszt az Európai Parlament és a Tanács elé, különösen az elosztórendszer-üzemeltetők 2007. július 1-je előtti, teljes és valódi függetlenségének biztosítására vonatkozóan. Ahol szükséges, ezek a javaslatok – a versenyjoggal összhangban – a piaci erőfölény, a piac koncentrációja és az ellenséges felvásárlásra irányuló, vagy versenyellenes magatartás kiküszöbölése érdekében végrehajtandó intézkedéseket is tartalmaznak.

32. cikk

Hatályon kívül helyezés

(1) A 91/296/EGK irányelv 2004. július 1-jétől hatályát veszti a 91/296/EGK irányelv 3. cikkének (1) bekezdése értelmében megkötött szerződések sérelme nélkül, mely szerződések azonban továbbra is érvényben maradnak és az említett irányelv feltételei szerint végrehajtandók.

(2) A 98/30/EK irányelv a tagállamoknak az említett irányelv átvételére és alkalmazására vonatkozó határidő-kötelezettsége sérelme nélkül 2004. július 1-jétől hatályát veszti. A hatályon kívül helyezett irányelvre történő hivatkozásokat az ezen irányelvre történő hivatkozásnak kell tekinteni, és a B. mellékletben található megfelelési táblázat szerint kell olvasni.

33. cikk

Végrehajtás

(1) A tagállamok hatályba léptetik azokat a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy

ennek az irányelvnek legkésőbb 2004. július 1-jéig megfeleljenek. Erről haladéktalanul tájékoztatják a Bizottságot.

(2) A tagállamok a 13. cikk (1) bekezdésének végrehajtását 2007. július 1-jéig elhalaszthatják. Ez nem érinti a 13. cikk (2) bekezdésének rendelkezéseit.

(3) Amikor a tagállamok elfogadják ezeket az intézkedéseket, azokban hivatkozni kell erre az irányelvre, vagy azokhoz hivatalos kihirdetésük alkalmával ilyen hivatkozást kell fűzni. A hivatkozás módját a tagállamok határozzák meg.

34. cikk

Hatálybalépés

Ez az irányelv az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

35. cikk

Címzettek

Ennek az irányelvnek a tagállamok a címzettjei.

Kelt Brüsszelben, 2003. június 26-án.

az Európai Parlament részéről

az elnök

P. COX

a Tanács részéről

az elnök

A. TSOCHATZOPOULOS

A. MELLÉKLET

Fogyasztóvédelmi intézkedések

A fogyasztóvédelemre vonatkozó közösségi jogszabályok, különösen a 97/7/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv ⁽¹⁾, valamint a 93/13/EK tanácsi irányelv ⁽²⁾ sérelme nélkül a 3. cikkben említett intézkedéseknek biztosítaniuk kell, hogy a fogyasztóknak:

- a) jogukban áll olyan szerződést kötni a gázszolgáltatójukkal, amely tartalmazza a következőket:
- a szolgáltató megnevezése és címe,
 - a nyújtott szolgáltatások, azok felajánlott minőségi színvonala, valamint az első csatlakozás időpontja,
 - amennyiben felajánlják, a felkínált karbantartási szolgáltatás típusai,
 - azok az eszközök és módok, amelyek segítségével az érvényes tarifákra és karbantartási díjakra vonatkozó, aktuális információkhoz hozzá lehet jutni,
 - a szerződés időtartama, a meghosszabbítás feltételei, illetve a szolgáltatások és a szerződés megszüntetésének feltételei, és bármely, a felmondásra vonatkozó jog,
 - kártérítési vagy visszatérítési előírások, a szerződésben vállalt ellátás minőségi színvonalának be nem tartása esetén, és
 - a vitarendezési eljárások kezdeményezésének módja, az f) ponttal összhangban.
- A feltételeknek tisztességesnek kell lenniük, és előzetesen ismertetni kell azokat. Ezeket az információkat minden esetben a szerződés megkötése vagy visszaigazolása előtt kell megadni. Ha a szerződést közvetítőkön keresztül kötik, a fenti információkat akkor is még a szerződés megkötése előtt kell megadni;
- b) megfelelő időben tudomásukra hozzák, ha a szerződési feltételekben módosítás várható, és az értesítéssel együtt felhívják a figyelmüket az elállás jogára. Az ellátást nyújtók a fogyasztókat megfelelő időben közvetlenül tájékoztatják mindenféle díjemelésről, minden esetben azonban a díjemelést követő szokásos számlázási időszak lejártát megelőzően. A tagállamok biztosítják, hogy a fogyasztók felmondhassák a szerződésüket, ha a gázszolgáltató által ajánlott új feltételeket nem fogadják el;
- c) átlátható információt kapjanak az érvényes árakról és tarifákról, valamint a gázellátáshoz való hozzáférés és használat általános szerződési feltételeiről;
- d) többféle fizetési mód közül ajánljanak fel választást. A szerződési feltételekben mutatkozó eltérések a szolgáltatóknak a különféle fizetési rendszerekből származó költségeit tükrözik. Az általános szerződési feltételeknek tisztességeseknek és áttekinthetőeknek kell lenniük. Világosan és érthetően kell megfogalmazni azokat. A fogyasztókat védeni kell a félrevezető vagy tisztességtelen értékesítési módszerek ellen;
- e) külön díj fizetése nélkül válthassanak szolgáltatót;
- f) panaszait átlátható, egyszerű és olcsó eljárások során intézzék. Ezek az eljárások lehetővé teszik a jogviták tisztességes és haladéktalan rendezését, és ahol erre a fogyasztó jogosult, visszatérítés és/vagy kártérítés nyújtását. Az eljárások, ahol ez lehetséges, a Bizottság 98/257/EK ajánlásában ⁽³⁾ meghatározott elveket követik;
- g) amennyiben a gázhálózatra vannak kapcsolva, a vonatkozó nemzeti jogszabályok alapján tájékoztatják őket arról, hogy joguk van a meghatározott minőségű, méltányos árú földgázzal történő ellátásra.

⁽¹⁾ HL L 144., 1997.6.4., 19. o.

⁽²⁾ HL L 95., 1993.4.21., 29. o.

⁽³⁾ HL L 115., 1998.4.17., 31. o.

B. MELLÉKLET

Megfelelési táblázat

98/30/EK irányelv	Ez az irányelv
1. cikk	1. cikk Hatály
2. cikk	2. cikk Fogalommeghatározások
3. cikk	3. cikk Közszolgáltatási kötelezettségek és fogyasztóvédelem
4. cikk	4. cikk Engedélyezési eljárás
–	5. cikk Az ellátás biztonságának felügyelete
5. cikk	6. cikk Műszaki szabályok
6. cikk	7. cikk A szállításirendszer-üzemeltetők kijelölése
7. cikk	8. cikk A szállításirendszer-üzemeltetők feladatai
–	9. cikk A szállításirendszer-üzemeltetők szétválasztása
8. cikk	10. cikk A szállításirendszer-üzemeltetők titoktartási kötelezettsége
9. cikk (1) bekezdés	11. cikk Az elosztórendszer-üzemeltetők kijelölése
10. cikk	12. cikk Az elosztórendszer-üzemeltetők feladatai
–	13. cikk Az elosztórendszer-üzemeltetők szétválasztása
11. cikk	14. cikk Az elosztórendszer-üzemeltetők titoktartási kötelezettsége
–	15. cikk A kombináltrendszer-üzemeltető
12. cikk	16. cikk A számvitelbe való betekintés joga
13. cikk	17. cikk Számviteli szétválasztás
14–16. cikk	18. cikk Harmadik fél hozzáférése
–	19. cikk Tárolókhoz való hozzáférés
23. cikk	20. cikk Az upstream csővezeték-hálózatokhoz való hozzáférés
17. cikk	21. cikk A hozzáférés megtagadása
–	22. cikk Új infrastruktúra
18. és 19. cikk	23. cikk Piacnyitás és viszonyosság
20. cikk	24. cikk Célvezetékek
21. cikk (2) és (3) bekezdése és 22. cikk	25. cikk Szabályozó hatóságok
24. cikk	26. cikk Biztonsági intézkedések
25. cikk	27. cikk A take-or-pay kötelezettségekkel kapcsolatos eltérések
26. cikk	28. cikk Kialakulóban lévő és elszigetelt piacok
–	29. cikk Felülvizsgálati eljárás
–	30. cikk Bizottság

98/30/EK irányelv	Ez az irányelv
27. és 28. cikk	31. cikk Jelentés
–	32. cikk Hatályon kívül helyezés
29. cikk	33. cikk Végrehajtás
30. cikk	34. cikk Hatálybalépés
31. cikk	35. cikk Címzettek
	A. melléklet Fogyasztóvédelmi intézkedések